

ERDÉLYI LAJKA

"Otthon" írók és hírlapírók köre
Eszterházy u. Tp. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A Magyar Párt a népkisebbségi kérdés rendezését kívánja

A válaszfelirati vitában javaslatot tett a kisebbségi egyezmény végrehajtására, különösen a székelyföldi közművelődési önkormányzat megvalósítására

Bucuresti. Saját tudósítás. A szenátus válaszfelirati vitája során szerdán délután *Sándor József* előterjesztette a Magyar Párt nyilatkozatát. A nyilatkozat erős benyomást keltett különösen azzal a megállapításával hogy a felirati javaslatban említés sincs a kisebbségi kérdés megoldása szándékáról. A felszólamlás teljes szövege a következő:

Elnök úr! Szenátor urak! Amidőn a válaszfelirati javaslatához a Magyar Párt képviselőiben szót kérek a parlament szokásai szerint valójában az új kormányval szemben való álláspontot kell, hogy kifejezésre juttassam.

Sajnálattal állapítom meg, hogy a nemzeti kisebbségekről nem történik említés a javaslatban. Már pedig úgy gondolom: senki által nem vitatható igazság az, hogy úgy helypolitikai, valamint külpolitikai szempontból egyaránt üdvös és fontos lenne az, ha végre 15 év után komoly igyekezettel fogna hozzá a kormány a kisebbségi kérdés megoldásához.

Nem kívánom ezáltal e terjedelmes kérdés minden részletét feltárni, mégis pártunk 1933 július 2-án tartott nagygyűlésének határozata alapján ki kell emelnem azt, hogy

az 1919 december 9-iki párizsi kisebbségi szerződés teljes végrehajtását kívánjuk. Kérjük különösen a szerződés 11-ik cikkének végrehajtását, amely a vallási- és tanügyi kérdésekre vonatkozólag helyi önkormányzatot biztosítja.

Románia az elmúlt évben szerződést kötött Jugoszláviával, amelyben Romániában, a Bán-ságban lakó szerbek iskolai kérdéseit szabályozta. E tény is bizonyítja, hogy helyes és szükséges a kisebbségi kérdés rendezése. Úgy gondolom, hogy mi, magyarok, akik sokkal nagyobb számban élünk a román állam területén, mint a szerbek, legalább ugyanannyi joggal követelhetjük azt, hogy ugyanolyan joggal bírjunk, mint amelyeket a hivatkozott szerződés a szerbek számára biztosít. Mindazt már csak az egyenlő elbánás elve alapján is kívánjuk.

A jogegyenlőség alapján azt is várjuk, hogy egyházaink és azok lelkeszei, tanszemélyzete, továbbá általában kulturintézményeink aránylagos részt kapjanak a köz költségvetésekből.

Kérjük, hogy az anyanyelvnek a hatóságok előtti használati joga biztosítottassék.

Nagy sérelmünk, hogy köztisztviselői állást magyar csak a legkritikább esetben nyerhet el. Viszont nagy számban bocsátottak el pl. az államvasutak szolgálatából magyar alkalmazottakat anélkül, hogy a szerzett jogaik alapján nekik járó nyugdíjban részesüljenek, akik tehát így több évtizedes hűséges munká-

juk után családjukkal együtt a legnagyobb nyomorba jutottak.

Országszerte általános a panasz, hogy a közterhek olyan magasak, hogy a mai súlyos általános gazdasági válság miatt már elviselhetetlenek. Fel kell tehát említenem, hogy a pénzügyminisztérium hivatalos statisztikai adatai bizonyítják azt, hogy Csík, Háromszék és Udvarhely megyék adóterhei aránylag súlyosabbak más megyékénél.

Ugy ítélem, hogy sürgősen véget kellene vetni azon állapotnak, hogy ezrével éljenek az országban olyan lakosok, akik, bár e területen születtek, de az állampolgársági törvény formásági következtében még ma sem bírnak elismert állampolgársági joggal.

Tisztelt Szenátus! Nem kívánom túlságosan hosszadalmas lenni. Ez az oka annak, hogy e néhány kiragadott kérdés említése nem képezi összes programpontjaink és sérelmeink felsorolását.

Abban a meggyőződésben vagyok, hogy programunk egyetlen pontja sem áll elmentésben az állam és a román nemzet érdekeivel és mindegyik jogi- és erkölcsi alapon áll. Nem ellenizzuk, sőt óhajtjuk, hogy gyermekeink a román nyelvet megtanulják; nem kívánjuk magunkat kivonni az állampolgársággal járó súlyos terhek alól; csak azt kívánjuk, hogy úgy a jogok, valamint a kötelezettségek minden állampolgárra egyenlők legyenek.

Kijelentem, hogy úgy, ahogy eddig tettük, ezután is komoly tárgyilagossággal óhajtjuk törvényhozói kötelességeinket teljesíteni. Tehát bármely javaslatot, de főleg azokat, amelyek a mai rendkívüli komoly magángazdasági válságot, valamint a nagyszámú szociális bajokat enyhíteni és orvosolni alkalmasnak látszanak, lelkiismeretes bírálat alá fogjuk venni.

A Magyar Párt nevében kijelentem, hogy a válaszfelirati javaslatot nem fogadom el.

A Skoda-ügy is szóba került.

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délután csak a szenátus tartott ülést, mert a képviselőházban még nem ért véget a szünet, amely a válaszfelirati javaslat ismertetése után és a vita megkezdése előtt házzabályszerűen kötelező. Rövid, napirend előtti bejelentések után folytatta a szenátus a válaszfelirati vitát és *Popovici* tábornok a hadsereg kellő felszerelésének a szükségességéről beszélt, amidőn *Ioanitescu* nemzeti parasztpárti közbeküldött:

— Jusson önöknek eszükbe, hogy Maniu és Vaida kormánya alatt mennyi üdvös intézkedés történt ebben az irányban!

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

Japáni elégia

Irta: Sulyok István dr.

Egyre szaporodnak a japáni kérdés szakértői. Hova-tovább nem múlik el már nap, hogy ne kapnánk újabb felvilágosításokat a japáni uralomvágy céljairól. Főként azonban a japáni nagyipar módszereiről és a módszerek sikereiről: Táblázatokat tesznek reggelink mellé, amelyekből az tűnik ki, hogy a japáni portékának az ára körülbelül tízdrésze annak, amibe ugyanaz a holmi európai országokban kerül. Történeteket mesélnek, amelyek a japáni katona hősiességéről, a japáni munkás igénytelenségéről szólnak. S elébünk tárják a veszedelmeket és bonyodalmakat, amelyekkel mindez Európát fenyegeti. Akkora meggyőző erővel, hogy a hátunk borsózik tőle.

A kérdés persze érdekes. Önmagában is, főként azonban a mód, ahogyan jelentkezik. Kár, hogy mi a magunk részéről csak minden szakértelem nélkül szentelhetünk figyelmet tanulságainak.

Elhisszük tehát vita nélkül, hogy Japán tényleg 30.000 leiert kínál személyautót és 500 leiert kerékpárt. És azt is, hogy 400 leiert adja a finom férfing lucatját s 10 leiert a legjobb harisnyák párját. Mint fegyelmezett újságolvasók elhisszük mindezeket s ebben a jövőnkben nem ingat meg az sem, hogy ezeknek a csodaolcsó portékáknak nyomát még sehol sem láttuk.

Nem lepődünk azonban meg, ha ez az utólról jött japáni olcsóság a valóságban egészen másként festene, mint azok a hírek és szakértői vélemények mutatják, amelyeket valahonnan rendszeresen elindítanak világműködésre.

Nem csodálkoznánk azon, ha előbb-utóbb kiderülne, hogy az egész japáni roham sakkhuzás volt s nem akar egyebet, mint a világ figyelmét és érdeklődését Japán felé fordítani. Olyanformán, hogy ime Japán kénytelen lesz az egész világot olcsó portékájával elárasztani, ha nem kapna Kinában állandó és biztos piacot. A világháború megantolt arra, hogy az ilyesmi mekkora jelentőséggé nőhet. Ne felejtjük el, hogy Japán alkalmazta először háborúban a lövészárkot. Nem volna meglepő, ha a hódító háború lélektani előkészítésében is úttörőnek bizonyulna.

Azon sem csodálkoznánk azonban, ha a japáni dömpinghírek első látható eredménye — még a kellemesen olcsó portéka febukkanása előtt — az európai ipari védővámok felemelése lenne. Bár nyilvánvaló, hogy ez a kis sárga veszedelem a nagyipari köröknek a legjobbkor jönne, a védekezést ellene természetesen kellene találni mindenkinek.

Ki ne látna meg — elfogulatlan és gondolkodó ember — a tőkés-rendnek érdekein túl azt az egyetemes érdekét, amely a nemzeti közösségekben a társadalmi munka egyensúlyához fűződik?

Hol van az az államférfiu vagy közgazdász — akármi legyen is a világnézete, aki belenyugodnék abba, hogy országában gyárak állítsák le üzemeiket, újabb munkásmilliók váljanak kenyértelemné vagy szörnyűséges éhbérekre szoruljanak s mindezek nyomán a termelés és társadalmi rend helyét felbomlás és zürzavar foglalja el, — csak azért, hogy a

„laissez faire, laissez passer“, az „aki bírja, marja“, a korlátlan szabad verseny, vagyis a gazdasági liberalizmus elvének szentségén és érintetlenségén csorba ne essék? Japán pedig akadálytalanul birtokba vehesse az európai piacot, ellenállás nélkül felforgathasson itt minden egyensúlyt, soha nem látott nyomorba süllyeszthesse a kontinens népeit, — csak azért, mert a japáni világ más világ, más fejlődés, a japáni munkásnak pedig elég annyi táplálék naponta, amennyivel az európai embernek igényes szervezete még a játszi gyermekkorban sem elégszik meg?

Ugy látszik, ismét baj van a gazdasági liberalizmus tana körül, amelyet érdekelt kufarok és végtelenen megfertőzött, maradi szellemek bálványként táncolnak körül. Ha a jelek nem csalnak, a sokféle nyavalyához, ami már győtri, rövidesen megkapja a japáni kórságot is. Még a vak is látni fogja újra, hogy a szabad versenyt, a „tüchtig“ elem érvényesülésének a feltétlen jogát, mindig az erősebb hirdeti. Az, akit kedvező körülmények és helyzetek s ezért biztosra megy, mert nincs mitől félnie.

Régi dolog ez. Hiszen maga a liberalizmus tana akkor született meg Angliában, amikor a szőhajtó és a kőszén a brit szigetek iparát és kereskedelmét eleve túlemlte minden más nép iparán és kereskedelmén. Az angol kikötők csak akkor nyitak meg a világ népei számára és az angol vámszorompók csak akkor hullottak le, amikor az angol hajók már a világ legtávolabbi pontjaira is eljutottak és az angol portéka a világ minden kikötőjében ott volt már!

Régi dolog s mégis egyre újabb világosságra van szükség, hogy a népek meglassák végre ebben a nagy és sorsdöntő ügyükben a valósságot...

Ez a japáni dolog pedig különösképpen alkalmas arra, hogy fényt derítsen s meggyőződésekkel keltsen.

Most, úgy látszik, Japánra került a sor, hogy „liberális“ legyen. Smith Adám hazája már régen elzárkózik, sorompókat emel s maga köré gyűjti barátságait, a mindenfelé jól elzárta nagy akolba. Japán ellenben nem győzi hangsúlyozni az áldásokat, amit első portékája különösképpen az agrárrolló országokban jelentene s toborozza a szövetségeseket a fogyasztók tömegeiben. Hogy ebből az egyszerű megoldásból a másik oldalon, az érdekelt európai országok munkás tömegeinek életrendjében mi baj keletkezne, mit érdeklí az ma a japáni hódítót? Törődött Anglia az indiai

takácsok szörnyű éhínségével, amikor az angolokat is nyugodtan pusztulni hagyta?

Ha azonban közben haladt a világ s ma senki sem vitatja, hogy Európának joga van a japáni invázióval szemben megvédeni a maga egész gazdasági és társadalmi rendjét, a maga munkásainak a kenyerét, amit hiába fog termelni a gazda, ha nem lesz, aki meg-egye, — ha a gazdasági védelemnek ez a rendszere ma már az egész világon uralkodik, nemcsak a nemzetek között, hanem a munkásvédelemnek, a munkanélküliek segélyezésének, a társadalmi befogadásnak egész belső rendszerében is, — akkor az élet minden egyéb viszonyában is joga van a gyengébbnek, a másfélének megvédenie a maga társadalmi egyensúlyát, a maga gazdasági teljességét s ezen a teljességen alapuló művelődésének színvonalát az erősebbel, a másfélével szemben, akinek ez a másféléség előnyös helyzeteket teremt! Es egészen mindegy az, hogy ennek a gyengeségnek az oka az elmaradottság, avagy éppen ellenkezőleg, a magasabbrendűség, a kényesebb társadalmi felfogás, a nemesebb életűtem s az is mellékes, hogy ez a másféléség jobbat vagy rosszabbat jelent-e!

Ennek a felismerésnek a tanulságai pedig

csik szétszéledtek, az emigránsok szintúgy. Csend és nyugalom volt. Nyugat ógi fénytől vöröslött, kelet felől sötétedett. Vidáman, jól éreztem magam; az élet kellemesnek, könnyűnek, szabadnak tűnt.

A szállóba majdnem meghalódtam, nyugtalanul tértem vissza. Jött a tulajdonos. Erősen megszorította a kezemet s nem eresztve el tenyeremet, mondta:

— Megnéztem a vendégkönyvet, — uram. Lengyel vagy?

— Ugy van.

— Egy honfitársad van itt.

— Maripozban?

— Nem, az erdőben lakik, de pénteken bejön a városba mézzel s ittmarad éjjelre is. Öregember. Nagyon jó, nagyon jól! Már húsz éve van itt. Még senki sem volt itt, amikor idejött. Holnap vezetem az urhoz.

— Hogy hívják?

— Ó! I don't know! Nem tudom! — mondta nagyon nehézkesen.

Másnap, alighogy felkeltem, német házigazdám meg a breakfast előtt bevezette honfitársamat.

Magas, nagyon magas ember volt, de erősen megörnyedt. Fehér volt a feje, fehér a szakállja, szemei kékék, ezeket rögtön rámszegezte valami különös esőkönnyűséggel.

— Magukra hagyom az urakat, — mondta a német.

Igy kettesben sokáig néztünk egymásra, csendben. Valójában nagyon felkavart ennek a különös öregembernek a látása.

— Putrament vagyok, — szólalt meg az

ött is jelentkeznek, ahol különböző nemzeti társadalmakat közös gazdasági életre fog össze a hatalmi állam.

Azoknak a nemzeti társadalmaknak, amelyek az egyik oldalról a hatalom eszközeivel, a másikon pedig hazug jelszavakkal igyekeznek leszorítani a napsütésből, nemcsak joguk, de önmagukkal szemben kötelességük is védekezni. A hatalommal szemben az összelátás erejével, a hazug jelszavak ellen pedig olyan tanítással, amely ennek a védekezésnek utat mutat és erőt ad — az Igazság nevében!

Bartók Béla előadása Bucurestiben. Bucuresti. Saját tud. Bartók Béla, a kiváló magyar zeneszerző, a román zeneszerzők egyesületének és a román zenebarátok körének kezdeményezéséből nagyérdeklődéssel előadást tartott Bucurestiben a Dalles-teremben, a román népi zenéről. A rákövetkező estén pedig a Maison des Français-ban zongorahangverseny keretében mutatott be néhány szép darabot a saját és Kodály szerzeményei közül. Mindkét estén nagy sikert aratott s a lapok, köztük az Univerul is, osztatlan elismeréssel és áradó dicsőrérett emlékeztetnek meg a nagy magyar művésztől.

öreg. Füleidnek talán idegen a nevem?

— Ugy látszik Litvából?

Az öreg fülehez emelte a kezét.

— Mit? — kiabálta.

— Azt hiszem, litvai?

— Emeld fel hangodat, mert az idő be-rozdásította füleimet. Süket az én öregségem.

— mondotta Putrament úr.

— Gonyolódik velem, vagy én vagyok bolond? — gondoltam. — Milyen bibliai nyelven beszél az öregapó?

— Már rég eljött Lengyelországból? — kérdeztem.

— Huszonkét éve lakom itt és igazán első vagy, akit a hazai földről látok, amiért is meghatódtam a szívem és örül bennem a lélek.

Nyújtott hangon beszélt és nagyon megilletődöttnék látszott. Ami engem illet, csak csodálkoztam. Nem éltem húsz évet az erdőben, lengyeleket nemrégiben láttam Sanfranciskóban és nem volt okom mélyen meghatótnak lenni. Ehelyett kedvem lett volna odakiáltani: Miféle stílus ez?

Ezelőtt az öreg különös módon rámszegezte szemét, az esze erősen kezdett dolgozni. Néhányszor mintha beszélni akart volna, de hirtelen abbahagyta. Láthatólag maga is érezte, hogy nem úgy fejezi ki magát, mint más emberek. Különben nagyon helyesen beszélt, de nehézkesen.

— A lávoli földéken megmerevedett az én nyelvem és összeforrtak ajkaim...

— Az igaz, hogy ez nem bünt! — gondoltam.

Jókedvem mégis elhagyott. Valami szomoró

Wujk Bibliája

Irtá: Sienkiewicz Henrik.

Big Treesbe, vagy a kaliforniai őserdőbe való utazásom során eljutottam Maripozba. Eppen vásár volt a városban. A szálló előtt óriási forgalom. Billing úr, a szálló tulajdonosa, szorgalmasan hordta a giut, a whiskyt és brandit. Az első szempillantásra megismerte bennem az idegent és mert az ilyen turisták a legjobb vendégei, különös figyelembe részesített engem is.

Nagy szívélyességgel mutatta meg a szobámat. Felvilágosított, hogy már reggeli után vannak, de ha valamit kívánok, az étteremben megkaphatom.

— Az úr bizonyosan sanfranciskói?

— Ó, nem. Távolabbi részekről érkeztem.

— All right. Biztosan Big Treesbe megy?

— Ugy van.

— A vadászati pompás. Nemrégén pumát lőttek.

— Jól van, jól. Egyelőre lefekszem.

— Good by! Lent a vendégkönyv, kegyeskedjél a nevedet beírni. — uram.

— Jó.

Lefeküdtem s egészen ebédig aludtam. Ébredés után beírtam nevémet a vendégkönyvbe, nem felejtve el vezetéknevem mellé odatenni: „from Poland“. Azután betértem a „dinnig roomba“.

Az ebéd befejeződött. A vendégek felálltak. Szivarra gyújtottam s kimentem az utcára. Könnyű félhomály borította a teret. A ko-

Világsiker!

Minden nyeeven megjeleni!

Egy ragyogó tehetségű, oroszdiák lány utólrébetlen szép naplója a világháború és forradalom rémes napjairól.

I. kötet:

Szerelem, cseka, halál

II. kötet:

Házasság a vörös viharban

Irtá: ALEXANDRA RACHMANOVA.

Ára kötetenként 150 lei és portó.

Gyönyörű bőrkötés, luxus kiállítás, 416 oldal.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

III. évf. 42. sz. — Csütörtök, 1931. február 23

(Tudó...
Erre...
párti szor...
— Ig...
Ioan...
hozni ezt...
azt!

Popo...
egyetemi...
ügyi vis...
ren meg...
ségek, a...
óriási ös...
den akac...
mekhalat...
helyen a...
Az orvos...
ma vidé...
elpusztu...
dalombiz...
ügy, aho...
kok nag...
nak mit...
E fe...
zsef fen...
gyar Pá...

A s...
kintette...
mából e...
A k...
rölg az...
s a vá...
teken k...

Áll...
Aik...

Br...
femetés...
gépén...
nak egy...
retében...
Az el...
berto p...
várják...
elnököt...
cia kö...
ket Ka...

ruság...
lást ér...
úgy be...
illetde...
teségg...
Or...
kezem...
közé é...
—
Or...
egyene...
M...
és leh...
Ugy k...
nek. T...
telepe...
—
E...
laszol...
alatt t...
vagy...
dést t...
külön...
lusba...
N...
tetber...
Magá...
egész...
lem l...
E...
ezt a...
régi...
ban...
E...

(Tudósításunk folytatása az 1-ső oldalról).

Erre kórusban zúdultak fel a kormány-párti szenátorok közbekkiáltásai:

— Igen! Tudjuk, a Skoda-ügy!

Ioanitu: Önök nem merik a szószékre hozni ezt a kérdést, de mi igenis, megteesszük azt!

A társadalmi betegségek és a gyermekhalandóság óriási pusztításai.

Popovici felszólalása után Danielopol egyetemi tanár ismertette az ország egészségügyi viszonyait és a munkát, ami ezen a téren még a kormányra vár. A társadalmi betegségek, amelyeknek leküzdésére más országok óriási összegeket költenek, nálunk szinte minden akadály nélkül szedik áldozataikat. Gyermekhalandóság tekintetében Románia vezető helyen áll az összes európai államok között. Az orvosi segély nélkül elhalt gyermekek száma vidékenként 60—90 százalékát teszi ki az elpusztult gyermekek összességének. A társadalombiztosító intézmények nem működnek úgy, ahogy azt a közönség a befizetett járulékok nagy összege után elvárhatná. A kormánynak mindezen segítenie kell.

E felszólalás után következett Sándor József fentebb már közölt előterjesztése a Magyar Párt válaszfelirati álláspontjáról.

A parlament gyászolja a belga királyt.

A szenátus csütörtökön nem tart ülést, tekintettel az Albert belga király temetése alkalmából elrendelt általános gyászra.

A kamara csütörtök délutáni ülését kizárólag az elhunyt uralkodó emlékének szenteli s a válaszfelirati vita megkezdésére csak pénteken kerül a sor.

Államfők részvétele Albert belga király temetésén

Brüsszelből jelentik: Albert, belga király temetésére a walesi herceg szerdán repülőgépen Brüsszelbe érkezett az angol légi flottának egy egész repülőrajnyi különítménye kíséretében. Különvonaton megérkezett Brüsszelbe Axel dán, Miklós román, Olaf norvég és Umberto piemonti herceg. Csütörtök délutánra várják Paderewsky volt lengyel köztársasági elnököt, Boris bolgár királyt és Lebrun francia köztársasági elnököt. Az érkező vendégeket Károly herceg, Flandria grófja fogadta.

ruság keletkezett lelkemben, lelkismeretfurdalást éreztem. Ahogy magában otthon beszél, úgy beszél az öreg, — gondoltam, — de megilletődéssel, mélyeséges szomorúsággal és őszinteséggel beszél — és ezért vetném meg?

Önkéntelenül nyujtottam felé mindkét kezemet. Megfogta, erősen szorította ujjai közé és suttogta:

— Földim! Honfitársam!

Olyan érzés reszegett a hangjában, hogy egyenesen szivembe markolt.

Mindenesetre különös rejtély előtt álltam és lehet, hogy nagyon szomorú rejtély előtt. Úgy kezdtem ránézni, mintha öregapámra néznék. Tisztelettel székre ültettem, én is mellé telepedtem. Állandóan nézett rám.

— Mit hallani országunkból? — kérdezte.

Erős hangon és világosan igyekeztem válaszolni. Félóraig meséltem. Szavaim hatása alatt tiszteletreméltó feje szomorúan bólogatott, vagy mosoly játszott az ajkán. Gyakran kérdést tett fel, mindig ugyanabban a komoly, különös, számomra megmagyarázhatatlan stílusban.

Mindaz, amit elmondtam, minden tekintetben érdekelte. Egész lelke átvonult az arcán. Magánosan élve az erdő közepén, lehet, hogy egész napokon át gondolt arra, amit most tőlem hallott.

Elhatároztam, hogy megoldom a rejtélyt.

— Mondd, tisztelt uram, honnan vetted ezt a nyelvet? Ez a nyelv nem mai, hanem a régi; ezen már nem beszélnek Lengyelországban.

Elmosolyodott.

Az olasz külügyi államtitkár Budapesten

Nyilatkozott az olasz-magyar kapcsolat elmélyüléséről. Gömbös magyar miniszterelnök a Dunamedence aktuális kérdéseiről. — Jugoszláv sajtóhang közvetítést kíván a kisanant és Olaszország között

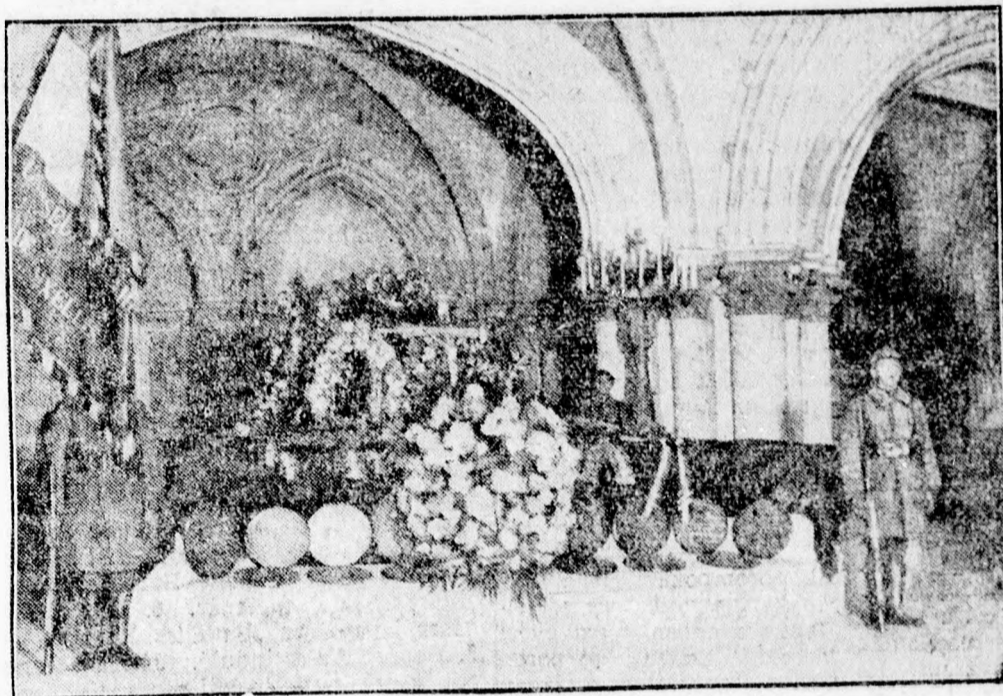
Budapestről jelentik: Gömbös Gyula miniszterelnök szerdán este 9 órakor vacsorát adott Savich olasz külügyi államtitkár tiszteletére. A vacsorán résztvett az olasz követség, a magyar kormány tagjai és számos előkelőség.

Este 11 órakor Savich a rádió mikrofonja előtt köszönetet mondott a meleg fogadtatásért és emlékeztetett arra, hogy Mussolini volt az első, aki a háború után felismerte Magyarország helyzetét és vele a baráti kapcsolatokat felvette. Biztosra veszi, hogy az együttműködés a két ország között a jövőben még jobban kimélyül és még gyümölcsözőbb lesz, mint eddig.

Ezután Gömbös beszélt. Üdvözölte a vendégeket és hangoztatta, hogy a magyar-olasz barátság nem új keletű, de annak reálpoliti-

kai jelentősége most kezd kibontakozni, amikor a Duna-medence aktuális kérdései kerülnek színpadra és amikor a béke jegyében elsősorban a Duna-medence gazdasági kérdéseit akarják megvitatni és megoldani.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány hivatalos lapja, a Narodne Novine nagy feltűnést keltő cikkében felhívja a francia kormányt, közvetítsen békét Olaszország és a kisanant között. A cikket a Belgrádban legutóbb történt külügyminiszeri találkozó megállapodásaira vezetik vissza. Ez alkalommal jutottak arra a nézetre, hogy az olaszok által tervezett olasz-osztrák-magyar blokkot a kisanant érdekeivel össze kell egyeztetni, s evéggő legfőként Olaszországot kell megnyerni.

I. Albert belga király a ravatalon.

Az új belga király.

III. Lipót, a tragikus hálált halt Albert király utóda feleségével, Astrid királyi hercegnővel sétára indul.

— Egy könyvem van otthon: Wujk Bibliája, ezt olvasom mindennap, hogy ne feledjem el enyéim nyelvét és ne álljak némaképpen atyáim nyelvében...

Most már megértettem. Néhány évtized óta a nyugati Maripozban nem látott lengyel, nem beszélt senkivel. Csak Wujkot olvasgatta és csodálatos, hogy nemcsak a beszédje, de gondolatai is bibliai mértékben rendeződtek. Nem tudott már másképp lengyelül és nem is tudhatott: azt adta vissza, amit forrásából merített. A világon semmiért sem akarta elfelejteni. Szokása volt, hogy minden reggel hangosan olvasgatta Bibliáját. Egyébként otthoni részről semmi sem kötötte már, talán csak a kaliforniai erdők zúgása emlékeztette a Litva-erdők susogására.

Búcsúzáskor ezt mondtam:

— Egy hónap múlva visszatérek Lengyelországba. Nincs valaki rokonod talán? Testvéred, sógorod, valaki, akinek hirt tudnál adni magadról?

Elgondolkozott, mintha valamilyen távoli rokont keresne emlékezetében, aztán tagadólag rázta a fejét:

— Senkim... senkim. Senkim.

Az öreg olvasgatta Wujkot, mert nem akart felejteni.

Elbucszunk.

— Isten vezéreljen! — mondta.

Rögtön az erdőbe ment, én két nap múlva Big Treesbe.

Lengyelből fordította:
Surányi Júlia.

Nem számotják, hanem lemérik a nyugdíjasok illetményeit

Timisoara. Saját tud. A pénzügyigazgatóság a nyugdíjasok kifizetésére egyetlenegy darab papírpénzt sem utalványozott az adóhivataloknak, hanem kizárólag csak aprópénzt. És így zsákot zsák után epeinek a főpénztár helyiségeiből az adóhivatalokba. Persze a kifizető pénztárosok a legnagyobb zavarban vannak, hogyan eszközöljék már most a fizetéseket. Az egyes zsákokban tíz-tizenöt kilónyi egy- vagy kétféles van. Amíg ezt szépen megszámlálnák s minden egyes nyugdíjasnak pontosan leszámolnák az illetményét, tán egy álló hónapig kellene nyugdíjakat fizetni. Nem első eset, hogy tisztára aprópénzzel fizetik a nyugdíjakat. Egyidőben szokás volt egy-egy zsákot három, négy, öt, vagy akár nyolc nyugdíjasnak adni s ezek aztán elvonultak a legközelebbi vendéglőbe és megfelelően elosztották egymás közt az összeget. Csakhogy nem volt köszönet ebben a dologban. Először is mindig öt lejt kellett adni a zsákozáért. Azután a vendéglőben minden egyes nyugdíjas két-két lejt helyi pénzt fizetett, mert megengedték, hogy az asztalnál ülve számlálgathassa a pénzt. S végül mindig hiányzott valami kisebb-nagyobb összeg, a hiányt is fel kellett aztán osztani. A nyugdíjasok tehát irtóznak az effajta megoldástól s különben is, már senki sem hajlandó öt lejt fizetni a zsákért: nincs az a nyugdíjas, akinak ne volna már ilyen zsákja s mindegyikük el is hozza magával, hűségesen, a nyugdíjfizetéshez. Eddig is panaszkodtak tehát a

nyugdíjasok, hogy éppen őket károsítják meg minden alkalommal egynéhány lejtel, holott amugy is rossz helyzetben vannak. Most aztán az egyik adóhivatal úgy segített magán, hogy a pénztáros szatocsmérleget hozott magával és azzal méri ki a sok két- és egylejtet, mint a szatós a krumplit... A mérleg egyik serpenyőjébe száz lejt számol, aztán a másik serpenyőbe önti a pénzt mindaddig, amíg egyformán nem áll a két serpenyő. Összeönti a pénzt, van már kétszáz lejt, ugyanolyan súlyu pénzt önt az üressé vált serpenyőbe, összeönti, van már négyszáz lejt s aztán még százat hozzászámol. Így, primitíven, megkapja — különösen a nagyobb nyugdíjakhoz az alapmértét. S aztán töltögeti az üres serpenyőt s onnan beönti a pénzt a nyugdíjas zsákjába... ötszáz... ötszáz... ötszáz... S valhányszor egy-egy ilyen ötszázast télt beleönt a zsákba, egy-egy pénzdarabot rak ki a pultra. Hogy a végén össze lehessen adni, hányzor ötszáz lejt töltött a zsákba. Persze, sítnak is, aztán elfordul, hogy valamelyik nyugdíjas odaszól:

— Bocsanat, nem húz le eléggé a serpenyő... tessék még rátenni.

Hát egy-két pénzdarab nem a világ. Egy kézlégvintés mellett rá is dobja a pénztáros.

... Így fizetnek ma nyugdíjat Timisoarán. Legalább is a vasúti nyugdíjasok mind így kapták meg a nyugdíjösszegüket. Nem megszámlálva, hanem lemérve. S egyik sem tudta, hogy tulajdonképpen mennyi pénzt visz haza.

A Központi Katolikus Legényegylet kilencedik kulturdélutánjának műsora.

A Központi Katolikus Legényegylet ifjusága február hó 23-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezi meg kilencedik kulturdélutánját a következő műsorról: 1. Jézus az Olajfák hegyén. (Előkép). 2. Jézus Pilátus előtt. (Előkép). 3. Komzák K. A zóld Narenta mentén. Játssza az erzsébetvárosi zenekar. 4. Dr. Scheffler Ferenc előadása. 5. Zajgha Béla: Hol keressetek. Éneklő Csorba János. Harmóniumon kíséri András Ede zenebíró. 6. Krüger Aladár: A keserű pap. Szavalja Rdez János. 7. Wagner J. Doppel Adler induló. Játssza az erzsébetvárosi zenekar. Beléptidij nincs. Valláskülönbőség nélkül mindenkit szívesen látnak.

Az Olasz Református Férfi- és Nőszövetség február 25-én délután 6 órakor a református leánygimnázium dísztermében vallásos ünnepséget tart, amelyen Kiss Károly lelkész mond emlékbeszédet a XVIII. század nagy református asszonyáról, Arva Bethlen Kataról.

Létrejött a német-magyar pótegyezmény Magyarország kivitele gyarapítására. Budapestről jelentik: Szerdán este aláírták a német-magyar pótegyezményt, amely kompenzációs clearing-egyezménnyel bővíti ki az eddigi megállapodást. Az egyezmény révén Magyarország olyan kedvező helyzetbe kerül, hogy a Németországba irányuló kivitele a múltévit jóval meghaladóan bővíül s a mezőgazdaság érezhető segítséget nyer. Az egyezmény hathatós érvényesülése érdekében bizottságot küldenek ki, amely az esetleg felmerülő nehézségeket állandó érintkezés útján kiküszöböli.

Árlejtési hirdetmény

Az Oradeai Tudóvész Ellen Védőkező Egyesület igazgató-választmányja árajánlatot kér a tulajdonát képező tudóvészintőműsának — 1934 április 1-től számított egyévi időtartamra — az alant felsorolt élelmiszerekkel való ellátása tárgyában:

1. Hús, zsír és egyéb hentesáru készítmények.
2. Tej- és tejtermékek.
3. Fűszer- és gyarmatarúk.
4. Kenyér és péksütemény.

Az árlejtésre vonatkozólag bővebb felvilágosításokkal a tudóvészintőműs igazgatója szolgál, ahová a lepecsételt ajánlatok is beadandók.

A beadás határideje 1934 március 1.

Kassay Béla temetése. Az Oradeán elhunyt Kassay Béla tincai ref. lelkész, a salontai egyházmegye esperesét szerdán délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra az oradeai olasz köztemetőben. A haitól a Havasy kápolnában volt felravatalozva, ahol két napon át rengetegen keresték fel a virágok tömegével borított koporsót. Jellemző arra a szeretetre, ami egész életében körülvette a szeretetreméltó embert az, hogy a presbiteriumon kívül Tincea társadalmi fajra és vallásra való tekintet nélkül vándorolt be, több mint háromszázan, külön e célra rendelt autóbuszokon, autókön a temetésre. Románok, reformátusok, katolikusok egyaránt. Hasonlóan ott láttuk Oradea magyar társadalmának minden számottevő tagját. A koporsó fejénél Sulyok István ref. püspök, dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok s az egyházi vezetőség foglalt helyet, míg a koporsó mellett: Széll György esperes, a halott nagybátyja, Arday Aladár salontai esperes helyettes, Vaday Béla alesdi esperes, Jakab Viktor beusi, Szakács Dénes tarcaiai lelkész és Csernák Béla egyházkerületi főjegyző talárlan állottak. Felhangzott az énekkar s a gyászolók ajkán a „Tebenned biztunk...” zoltár, amely után Arday Aladár imádkozott és mondott lelkeketérő beszédet. A tincai presbiterium nevében Turyoghly Lajos búcsúzott, majd a temető kőfala melletti sírhelynél Jakab Viktor, Szakács Dénes lelkész és Mikó Pál salontai igazgató-tanító az egyházmegye tanítói kara nevében mondott utolsó istenhozzádot az elköltözőtnek.

Vasárnap délután fejezi be Bazilli Mihály kirakatvilágítási előadásorozatát. Bazilli Mihály, a villamosmű igazgatója, vasárnap délután hat órakor tartja összefoglaló előadását a helyes kirakatvilágítás alapelveiről a Kereskedelmi Csarnokban. A kirakatvilágításában az előadások megkezdése óta tapasztalható fokozatos javulás igazolja, hogy ezek az előadások szükségesek voltak és mindenben a kereskedők érdekeit szolgálták. Hogy pedig azoknak a kereskedőknek is alkalomuk legyen a helyes kirakatvilágítás elveit és eszközeit megismerni, akik az eddigi előadásokon nem vehettek részt, Bazilli Mihály vasárnapi befejező előadásában rövid összefoglalást adja a modern kirakatvilágítás eszközeinek. Ugyancsak ez alkalommal ismerteti Bazilli Mihály a kirakatvilágítási verseny feltételeit és jutalmait is.

FILMPALACE

Ma pénteken bőit kezdete miatt
nincs előadás!

Szombaton nagy premior, 8, 9, 7 és fél 10-kor

„Csikós bárónő”

Főszerepben: Verebes Ernő, Hollay Kamilla,
Grétt Theimer, Mindszenty Tibor, Ida Vusi.

A Kereskedelmi Csarnok mozgalmá az adók, taxák és villanyáram-díjak leszállítása iránt. A Kereskedelmi Csarnok Parkas István elnöklele alatt szerda este tartott elnökségi ülésén dr. Fried János főtitkár beszámolt bucaresti tárgyalásairól. Ismertette az adótörvény, az erdélyi italmérsi engedélyek becserélése, a városi taxák leszállítása, a konfingentálási és devizakérdésekben, a konverzió ügyében, az üzeltberek kérdésében az országos kereskedelmi szervezetekkel az együttműködés, valamint a kereskedelem és ipar parlamenti csoportjának megalakítása ügyében folytatott tárgyalásait, amelyet az elnökség tudomásul vett. Az elnökség a villanyáram-díj leszállításának kérdésében tudomásul vette a főtitkár bevezető tárgyalásait és a további tárgyalásokra háromtagú bizottságot delegált. A kirakatvilágítási verseny pályadíjainak odaítélésére zsűri delegálását fogadták el, amelynek elnöke a polgármester, tagjai a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és főtitkára, a Csarnok elnöke és főtitkára, a villamosmű igazgatója vagy ennek helyettese, a magánbeszerelők képviselőjének elnöke, előadója pedig a villamosmű által e célra delegált tisztviselő.

Meghalt az operált beteg, aki kilopta a megette a jégtömlőből a jeget. Különös körülmények között halt meg egyik oradeai kórházban Ujházi Ignác 56 éves 6 gyermekes kereskedelmi utazó. A szívenesetlen emberen vakbéloperációt hajtottak végre. A műtét kitűnően sikerült és kétségtelen volt, hogy Ujházi a szokásos 6-8 nap alatt gyógyultan hagyja el a kórházat. Közben azonban olyasmi történt, amire senki sem számíthatott. Mint köz tudomásu, az operáció után az orvos engedélyéig nem szabad enni-inni semmit, s a rendszerint hőemelkedéssel fekvő operált betegnek talán ezek a legkínosabb órái. Ujházi Ignác nem fogadott szót s miután italt nem kapott, az operált részre helyezett jégtömlőből kilopta a jeget, megette a jeget, Tettét csak későn vették észre az orvosok s már segíteni nem lehetett, pár óra alatt kiszendvedt.

Jean Prosteanu hangversenye 27-ére, a jövő keddre halasztódott. Jean Prosteanu hegedűművész mára, 22-re hárdeztett hangversenyét a gyászünnep miatt a jövő keddre, február 27-re halasztotta. A jegyek nagyrésze elkelt már, de még lehet jegyeket kapni az elárúsító jegyirodában.

A KATOLICIZMUS diadalmas erejének, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPO TÜKRE A KATOLIKUS LEXIKON.

SZEKFÜ GYŰLA

BETHLEN GÁBOR

(516 oldal)

Rendkívüli kedvezmény,
csak az Erdélyi Lapok olvasói számára.

Leszállított ára egészvászonkötésben
320 lei helyett csak

120 lei.

A Magyar Szemle Társaság kiadása

Kapható: az ERDELYI LAPOK
KÖNYVOSZTALYANAL.

Ser
magy
bőit

„Akítsa

Budape

bíboros her

zett híveih

társadalom

talva arra,

gyermekek

mennyi büi

vetkes felf

szésszerint

csupán a b

hiánya jelle

patkozásába

mes élvek

gek tisztos

csolo és me

a saját has

szág tisztel

nős üzelm

nal becsese

Nagy vigva

amelyet oly

és amelybe

Ne engedj

egyeb látva

meg.

— Kor

erzékiség é

áll. Szemér

nemet és a

kiseg vásá

olvasmány

ságokat és

Csak az üz

a lelkiismer

nyomtatna

— Hát

pásztorlevé

szelt sírok

is, mások

Szentív vé

suk meg,

gunkban s

— Sorb

neküli m

jelentik: A

be menek

letartóztat

Halmi Józ

sát. Halmi

országba

kedési bo

Ausztriába

ban te

Mr. Ed

és kére

ordot t

Serédi Jusztinián magyar hercegprimás bőjti pásztorlevele

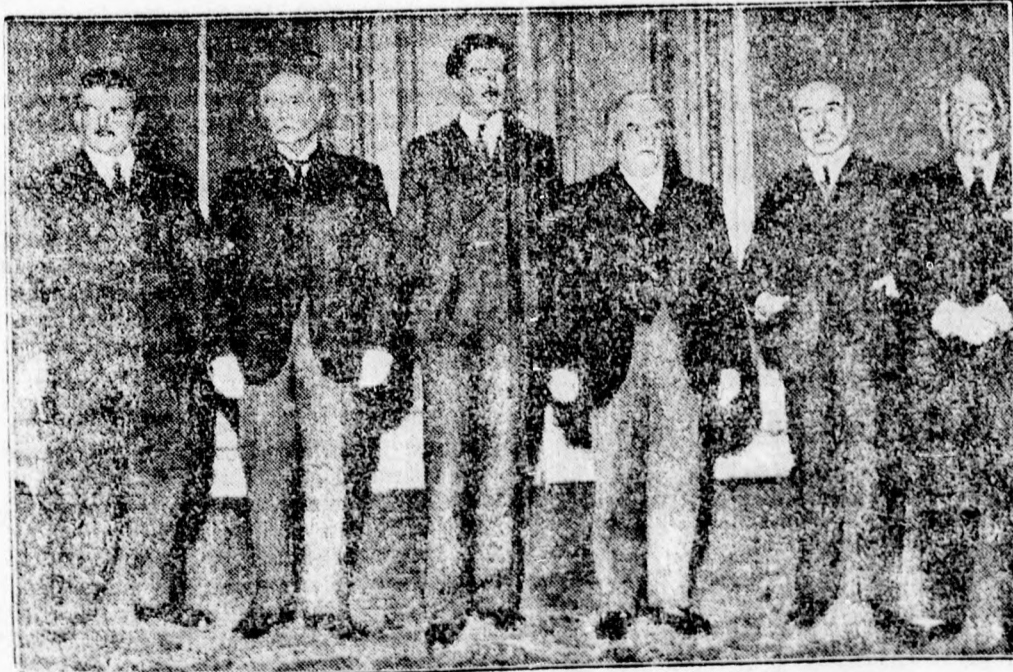
„Alakítsuk ki magunkban Krisztus képét“

Budapestről jelentik: Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás bőjti pásztorlevelet intézett híveit. A főpásztor a családról, mint a társadalom alapjáról oktatja ki híveit, rámutatva arra, hogy mennyi rettenetes tragédia, a gyermekek milyen irtózatossá züllötté és mennyi büntény a következménye annak a vétkes felfogásnak, amely közönséges és tetzesszerűen felbontható szerződésnek tekinti csupán a házasságot. Az erkölcsi érzék teljes hiánya jellemzi ma a társadalmat minden vonatkozásában. Egyre jobban ritkulnak a nemes elvek mellett kitartó, fennkölt egyéniségek. Tisztes és előkelő állás, tiszteletet parancsoló és megnyerő külső gyakran hitvány, csak a saját hasznát kereső lelket takar. Hány ország tiszteletben álló emberei folytatnak bűnös üzelmeket, elfeledve, hogy minden arannyal becsesebb az önzetlen és tiszta lelkület. Nagy vigyazattal álljunk a mai élet közepén, amelyet olyan egészségtelen légkör fertőz meg és amelyben olyan sok a bűnre hívó alkalom. Ne engedjük, hogy színházakkal, mozikkal és egyéb látványosságokkal a lelkünket fertőzzék meg.

Korlátlan testkultuszt üznek, amely az érzékiség és nem az egészség szolgálatában áll. Szemérmetlenül keverik össze a kétféle nemet és az egészséges üdülés helyét az érzékiség vásárává, kiállításává teszik. Sikamlós olvasmányok százezreivel árasztják el az újságokat és lopják a lelkekbe a léha felfogást. Csak az üzleti hasznot nézik s nem szólnak meg a lelkiismeretük, hogy azzal, amit irtanak amit nyomtatnak, esetleg másokat megölnek.

Hát élet ez, vagy halál? — folytatja a pásztorlevél. — Bizonyára halál; festett és megszelít sírok rothadása. Terjesszük magunkban is, másokban is a megújulás magvát, hogy a Szentlény végén, húsvétkor örömmel állapíthassuk meg, hogy sikerült kialakítanunk magunkban a Krisztus képét.

Sorban tartóztatják le a Bécsbe menekült magyar emigránsokat. Bécsből jelentik: A proletárdiktatura bukása után Bécsbe menekült magyar emigránsok sorozatos letartóztatása folyamán szerdán letartóztatották Halmi Józsefet, a Vörös Újság volt munkatársát. Halmi a kommunizmus bukása után Csehszlovákiaba menekült, ahonnan később egy kémkedési botrányban kapcsolatban kiutasították. Ausztriába ment, s ott a multheti zavargásokban részt vevő közreműködő volt.

Franciaországban tartóztatottak.

Mr. Eden, Anglia „főpecsétor-lord“-ja európai köruton van s a kormányférfiakkal a leszerelés kérdéseiről tárgyal. Képünk a britt birodalom „második külügyminiszteré“-t, Eden lordot francia politikusok között ábrázolja. Balról: Herriot, Pelain, Eden, Doumergue, Barthou, Lord Tyrrel, párizsi angol követ.

Bűnszövetkezet dolgozik a franciaországi legmagasabb körökben

Eltették láb alól a Stavisky-ügy legfőbb terhelő tanuját. Súlyos politikai következmények kiújulására számítanak

Dijonból jelentik: A Stavisky-botránynak újabb megdöbbentő szehezációja van, amely nagy izgalmat keltett, egész Franciaországban.

Szerdán Dijon közelében, a vasuti sineken egy szétronsolt holttestet találtak, amelyben Albert Prince bírót ismerték fel. Prince a párizsi ügyészség pénzügyi osztályfőnöke volt. 47 éves. Szerdán nagyjeletőségű vallomást kellett volna tennie a Stavisky-ügyben, amelyről éppen annak a tisztázása függött, hogy Stavisky nyilvánvaló büntetési ellenére miféle magasabb hatalmak vonták ki a bírói ítélkezés és elzárás alól. Prince most már nem tehet erről vallomást, mert meggyilkolták. Az eset

borzalmas hátteret tár fel s a Stavisky-ügynek egészen új fejezete lesz belőle, amelynek igen súlyos politikai következményei is támadhatnak.

Az eddig kinyomozott részletekről a következőket jelentik. Prince bírót kedden este Dijonból, az ő édesanyja lakóhelyéről telefonhoz hívták. Egy orvos beszélt s azt adta tudtul, hogy a bíró 70 éves édesanyja súlyos beteg, operációnak kell magát alávetnie. Előbb azonban még látni akarja a fiát és a sürgős odautazását kívánja. Prince azonnal utnak indult. Felesége is el akarta kísérni, de ő lebeszélte és egyedül utazott Dijonba. Szentanuk állítása szerint itt három barátjával találkozott, akikkel együtt autón hagyta el a pályaudvart. A „barátok“ nyilvánvalóan elhurcolták, meg-

gyilkolták. — de az is lehet, hogy élve dobták megkötözve a vonat elé a sinekre.

Prince 1926-ban mint pénzügyi főnök foglalkozott Stavisky akkori ügyével, s mint fentebb említettük, szerdán reggel kellett volna tanuvallomást tennie, főként arról, hogy miként volt lehetséges az ügy elhúza-vonázása és az aktáknak eltűnése.

A tanuvallomás Párizsban számos magasállású személyiségre nézve (volt miniszterelnökre is) kompromittáló lett volna.

Prince édesanyjának — ezek után mindenki megállapíthatta, — természetesen nem volt semmi baja. Rendes orvosa se tudott semmit a telefonbeszélgetésről.

Későbbi párizsi jelentés szerint az orvosok Prince halálának okát nem tudták megállapítani. Annyi azonban kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a gyilkosok már a holttestet tették a sinekre, jóval a halál bekövetkezése után. Megdőlt tehát az a föltevés, hogy élve vetették a vonat elé.

Princenek rendkívül fontos, a Stavisky-ügyre vonatkozó okmányok voltak birtokában.

Az iratok, amelyek számos magasállású egyénre kompromittálóak voltak — eltűntek.

Amikor a holttestet megtalálták, a nála levő irattáskában már csak néhány, jelentéktelen levél volt.

Rendkívül biztató kilátással haladnak Eden tárgyalásai Berlinben

Franciaország hozzájárult egy Genfen kívüli leszerelési konferencia tervezéséhez

Párizsból jelentik: Népszövetségi körök értesülése szerint Franciaország hozzájárult egy Genfen kívüli leszerelési konferenciához, amelyen Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország, Szovjet-Oroszország és a kisantant képviselőitében Csehszlovákia venne részt. Az értekezlet Luganóban, vagy Lausanneban lenne s meghívják rá az Egyesült Államokat és Japánt is.

Franciaország legfőbb feltétele az, hogy

Németország is részt vegyen a konferencián. Az ügy érdemére nevezte azt kívánja, hogy az angol tervek helyett más tárgyalási alap legyen. A leszerelési, illetve korlátozott felszerelési álláspont között való választás vegett még kívánja, hogy pontosan állapítsák meg, vajjon Németország rohamosztagos alakulatai mennyiben számíthatók be a felszereltség állapotába s egyáltalában Németországnak mennyi a fölszereltsége.

Hír szerint Barthou francia külügyminiszternek sikerült Edent meggyőznie a MacDonald-féle tervek kivihetetlen voltáról.

Berlinből jelentik: Lord Edennek az ő korábbi úttervei szerint szerdán kellett volna elutaznia Berlinből. Azonban szerdáról mégis elhalasztotta utazását, mert tárgyalásaiba új anyag került s mindezekben a megoldások körvonalai is mutatkoznak.

Szerdán délután az angol főpecsétor az angol követségen négy óráig tartó tanácskozást folytatott Hitlerrel. A megbeszélésen jelen volt Ne Rath, Cölzels és Tass is.

Berlini politikai körökben nagyon bizakodó a hangulat: meg vannak elégedve Eden tárgyalásainak eredményével, bár hozzáteszik, hogy a döntő tanácskozások csütörtökön lesznek. Általában a német-angol tárgyalások kilátásai rendkívül biztatók.

Angolok mozgalmá Moorus Tamás szenttéavatásáért. Londonból jelentik: Március hónap folyamán zarandoklat indul angol férfiakból és egyetemi hallgatókból Rómába. Ez a zarandoklat nyújtja át az angol katolikusok kérelmét a Szentatyának Moorus Tamás szenttéavatásáért. Nagy-Britániában remélik, hogy az 1535. év július 6-án vértanúhalált halt nagy angol államférfiut még lefejeztetésének 400. évfordulója előtt, a szentek sorába fogják iktatni.

A királyi közjegyző hivatalos jegyzőkönyve az Erdélyi Lapok sorsolásáról

Lapunk hétfői számában hírt adtunk az „Erdélyi Lapok” nagy sorsolási akciójának eredményéről s közöltük a szerencsés és boldog nyertesek névsorát is. Már ekkor megemlítettük, hogy a sorsolást a legszabályszerűbben, dr. Hărăguș István királyi közjegyző közbejöttével és meghívott bizalmi emberek jelenlétében ejtettük meg.

Alábbiakban kötelességszerűen közöljük a sorsolásról felvett közjegyzői jegyzőkönyvet, nem önigazolással, úgy gondoljuk, erre olvasóink elírt szükségünk, hanem egyszerűen azért, mert ez a dolog rendje:

Ime, a közjegyzői jegyzőkönyv szóról-szóra való fordítása:

Aktaszám 186/1934.

Okmánybélyeg.

Mi, dr. Hărăguș Stefan oradeai közjegyző hivatalosan bizonyítjuk, hogy az alant következő jegyzőkönyvben foglaltak megtörténtek. Aktaszám 186—1934. Jegyzőkönyv, felvételét dr. Hărăguș Stefan közjegyző által 1934 február 17-én Oradeán, Str. Regele Carol II. 5. szám alatt, az Erdélyi Lapok szerkesztőségének helyiségében. Mi, dr. Hărăguș Stefan oradeai közjegyző, a fentírt napon délután 6 órakor megjelentünk dr. Scheffler Ferenc, az Erdélyi Lapok igazgatójának meghívására az Erdélyi Lapok Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám alatti szerkesztőségében, ahol dr. Scheffler Ferenc igazgató úr megkért bennünket a következő bizalmiférfiak: dr. Schrifert Béla apátkanonok, dr. Gyöngyössi István és dr. Krüger Jenő ügyvédek, dr. Pireó Ferenc orvos és Zitzmann Ferenc püspöki titkár oradeai lakosok jelenlétében asszisztáljunk bizonyos nyereségek kisorsolásánál, amely az Erdélyi Lapok azon előfizetői részére történik, akik részint félévre, részint pedig egész évre kiegyenlítették előfizetési díjukat s aztán bizonyítsuk ezt az eljárást egy közjegyzői okirattal kibocsátásával. Dr. Scheffler Ferenc igazgató úr átadta azon előfizetők kimutatását, akik előfizetési díjukat félévre egyenlítették ki és átadta a kimutatásnak megfelelően sorsozott sorsjegyeket, amelyek 201—330, 331—466, 467—597, 598—600, 1251—1301—1317 számokat viseltek, majd azon előfizetőkét, akik előfizetési díjukat egész évre egyenlítették ki s a kimutatás szerint megfelelőek a: 601—700, 801—900, 1001—1132, 1133—1174, 1176—1250, 1252—1262 és 1263—1276-os számoknak. Miután alulírott közjegyző megállapítottuk, hogy a kimutatás szerint a fenti számokkal ellátott sorsjegyek megvannak, a féleves előfizetők sorsjegyeit egy urnába helyeztük, a számokat összekavartuk, az urnát összeráztuk s a megjelentek közül Tarján Margit urhölgy a következő sorrendben ezeket a számokat húzta ki:

- I. 257. sz. Szentek élete című négykötetes könyv, nyerte Gombos Mária, Turda.
- II. 473. sz. 1000 lei értékű könyv, nyerte Bodola Gábor kereskedő, Carei.
- III. 542. sz. Egy egész állami sorsjegy, nyerte Krausz Sándor Vulcan.
- IV. 480. sz. 7 napi püspökfürdői üdülés, nyerte Karácsonyi Károly, ny. pénzügyi tisztviselő, Carei.

V. 253. sz. Teljes ellátás 4 napos budapesti tartózkodásra, első osztályú szállodában, nyerte Filipp László jegyző, Rușor.

Ezután alulírott közjegyző, urnába helyeztük az egész évre előfizetők sorsjegyeit, a sorsjegyeket és az urnát összeráztuk s előbb Istvánffy Józsefné urhölgy a következő sorsjegyeket húzta ki:

- I. 1048. sz. Diszes kiállítású Katolikus Lexikon, 3000 lei értékben, nyerte Matuska István tisztviselő, Carei.
- II. 1045. sz. 7 napi ellátás a szovátai Gyilkostónál, nyerte Gallasz Ödön nyugdíjas, Carei.
- III. 1001. sz. 7 napi telpes ellátás a Balaton mellett, nyerte Bocșancy Márton kereskedő, Somkuta.

Ezután dr. Pireó Ferenc orvos húzta ki a következő számokat:

IV. 1170. sz. 7 napi teljes ellátás Velenében, nyerte Mosei Ferenc ny. állomásfőnök, Ditrău.

V. 1204. sz. Egy 7 napos olaszországi és római utazás, nyerte Borcsa Gergely mercureaciúci gimnáziumi tanár.

Ezzel végetért a sorsolás és a jegyzőkönyv lezáratik és aláíratok. K. m. f. Az Erdélyi Lapok igazgatósága: dr. Scheffler Ferenc sk. — Dr. Hărăguș közjegyző sk. (Bélyegző).

Jelen bizonyítványt kibocsátottuk, hivatalos aláírásunkkal és bélyegzőnkkel hitelesítettük. Oradea, 1934 február 17.

Dr. Hărăguș
közjegyző.

(Bélyegző).

Szerkesztői üzenetek

Szágó T., Cluj. Olaszországi társasutazásunk programja — amint többször közöltük is — már részletesen ki van dolgozva. A jelentkezési határidőt — március 25 — nem igen tudjuk meghosszabbítani, részint mert már eddig is nagyon sokan jelentkeztek s így a létszám valószínűleg betelik, részint pedig azért, mert utasaink ellátását és elszállásolását jóelőre le kell levelezniük s a különvont ügyében a vasúttal is meg kell állapodniuk. Ha, amint írja, barátját is szeretné magával hozni, már saját érdekében is, különösképpen ajánlatos, hogy idejekorán jelentkezzenek, mert egyébként nem vállalhatjuk, hogy az utazásnál s az elhelyezésnél, ami pontos megjelölés szerint történik, egymás szomszédságában biztosítsuk a helyüket. Utazásunk részletes programját, már többször közöltük, de kiadóhivatalunk utazási osztálya mindenben készséggel szolgál felvilágosítással. Válaszbélyeggel ellátott levelekre postafordultával válaszolunk és nyomtatott prospektust küldünk.

Bálint V. Azt hisszük, hogy levelezőlapjának írása óta már méltóztattik tudni, hogy nem rajtuk mulik a dolog. Itt így van s nem segíthetünk rajta. De reméljük, hogy országosan egyöntetűvé fogják tenni.

SPORT

Evensen a gyorskorcsolyázó világbajnok

Helsinki-ben futották le a gyorskorcsolyázás idei világbajnokságát. Az eredmények szokatlanul gyengék, de ennek oka a lehetetlenség rossz olvadó jég, amely súlyos teljesítmény elé állította a versenyzőket. Győztes a versenyeken rég nem szerepelt Evensen norvég lett. Meglepetés a favoritok lemaradása. Így Engnestangen Európabajnok helyezéskben egészen hátul végzett.

Összetett végeredmény: világbajnok: Evensen norvég 220.418. Vasenius finn 221.451. 3. Ballangrud norvég 221.5460. 4. Stiepl osztrák 225.560. 5. Ekman finn 225.935. 6. Matisen norvég 227.445, (Engnestangen és Stakurd egészen lemaradt).

Szép siker mellett zajlott le a BTE síversenye

Brasov. Saját tud. A Brasovi Turista Egyesület lesikló és ugróversenye a Nagykőhavasán a legjobb eredménnyel járt. A versenyt nagyszámú közönség nézte végig. Az eredmények:

Lesiklóverseny szenior: 1. Schland Ernő (KSV) 15 p. 34 mp., 2. Gödri Gábor (BTE), 3. Gust Hermann (KSV).

Ugróverseny szenior: 1. Juhász Lajos (Encian) 22 méteres ugrással), 2. Gödri Gábor (BTE), 3. Olteanu György (CFR).

Az összetett verseny pontozása: 1. Gödri (BTE) 210.741 pont. 2. Olteanu (CFR) 201.399. 3. Zamkammer Raymond (CFR) 198.508 pont.

Lesiklóverseny junior: 1. Drocsa Imre (BTE Csik), 2. Gödri István (BTE), 3. Mieszt Vilmos (BTE).

Ugróverseny junior: 1. Drocsa Imre (BTE Csik), 2. Berkecar Egon (BTE Csik).

A BTE cici fiataljai igen szépen szerepeltek, élükön Drocsa Imrével, aki a junior összetett verseny győztese is.

Berlin—Budapest 10:6. A turázó magyar ökölvívócsapat elszenvedte első vereségét.

A newyorki fedettpálya atlétikai versenyen két kitűnő eredmény született. A rudgurásban Brown 4 m. 37 cm. és a magasugrásban pedig Marty 205 cm-es ugrásával győzött. Mindkét eredmény amerikai fedettpálya rekord és mindkettő jobb a szabadtéri világrekordnál.

A bolgár futballszövetség örökre eltiltott a játéktól öt kiváló bolgár játékost. A legutóbbi Görögország elleni mérkőzés előtt ugyanis különböző követelésekkel állottak elő és nem küzdöttek teljes erővel. A határozat sportkörökben nagy meglepetést keltett, mivel március 18-án a magyar—bolgár világbajnoki selejtezőn szüksége volna a szövetségnek a legjobb erőkre. Csak dicséret illetheti tehát a bolgárok sportszerű erélyét.

Ujabb kitüntetések sportérdemekért. Bucurestiből jelentik: A labdarúgószövetség fennállásának negyedik évfordulója alkalmával (1934. február 16) Ófelsége újabb kitüntéseket adományozott. A „Meritul Cultural” I. oszt. lovagérdemét kapta. Th. Davila, a labdarúgószövetség irodájának elnöke. II. oszt. lovagérdemét kapott: O. Luchide szövetségi főtitkár. A „Meritul Cultural” II. osztályú sportérdemét kapták: N. Urzica, N. Lucescu, L. Silbermann, Damian Rotaru, C. Dumitrescu, Radu Istrati, D. Xifando, C. Radulescu, B. Barsu, E. Irimescu (mindegyik bucaresti). N. Poenaru Bordea Oradea, a Crisana volt elnöke), dr. Sever Miclea, R. Bolton, I. Coppes, Salvan Virgil mérnök, N. Codreanu, Gh. Ferdinand (Arad), N. Biriescu főgyógyász, Grigore Seliceanu Gusa Aurél, Baleanu őrnagy (Cluj), Zombory és Raffinszky (a timisoarai Ripensia két kiváló játékosa), valamint Glanczmann, Rónai és Kocsis (Oradea, a három NAC csatár). A múltévi Balkán Olimpia alkalmával Bodola és Kovács már kaptak királyi kitüntetést, amely most már mind az öt NAC-csatárnak megvan.

Az I. kötet január—március.
II. kötet április—június,
III. kötet július—szeptember.

IV. kötet október—december
hónapokra eső életrajzokai
foglalta magában.

MEGJELENT
Schütz Antal
egyetemi tanár szerkesztésében négy kötetben

Az új, teljes Szentek élete

A kb. 1400 lapra terjedő, négykötetes munka ára

1. Szép papíron, ruze	360 lei.	
2. Felvaszonkötésben	480	
3. Lilaszínű, egészvaszonkötésben, aranyvonalással	540	
4. Igen finom, vastag könyvpapíron, barna selyemfényű vaszonkötésben, dús aranyozással	720	Részletfizetési kedvezmény is kapható.
5. Barna luxusbőr-kötésben, dús aranyozással	1020	

Megrendelhető az „Erdélyi Lapok” Nyomvostályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea, Str. Regele Carol II 5.
 Postafelraképkénti csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: Perédi György

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
 Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint északi, északnyugati légáramlás, jobbára borult idő, sok helyen, főleg északon még csapadék, eső, vagy hó, valószínűleg enyhülés várható.

Zita királyné és gyermekei St.-Moritzban. St.-Moritzból jelentik: Vasárnap királyi vendégek érkeztek St.-Moritzba, Zita királyné három gyermekével odaérkezett és a Siloretta-Házban szállt meg. A királyi család tagjai hosszabb időt töltenek St.-Moritzban.

Az állami osztályorsójáték 5-ik osztályának húzása eredményei 1934. február 22-én, az első húzási napon. Nyertek: 150.000 lejt a 51587 szám; 70.000 lejt a 1987 és 34708 szám; 20.000 lejt a 12276 és 24912 számú sorsjegyek és még 1620 darab nyeremény 15.000 lejt és 5.500 lejt között. Össznyeremény 30.200. Kisorsolva 1625. Kisorsolandó még 28575 nyeremény és az 5.000.000 lejes jutalom, vagy 5 jutalom a 1.000.000 lejt. A húzás 1934 március hó 26-ig tart.

Kiszorítják a magyar munkást a munkahelyéről. Timișoara. Saját tud. A Magyar Párt bányászati központi irodája most állítja össze a városi alkalmaztatásukból ezidén tömegesen elbocsátott magyarnemzetiségű munkások jegyzékét. Ezt a jegyzéket megfelelő memorandummal együtt a városi vezetőség elé terjeszti és a sérelmek orvoslását kéri. A Magyar Párt ezután is, miként a minap, a városi tisztviselők átélézésével kapcsolatban, a német- és zsidó párttal együttesen jár el. A jegyzék már eddig is szomorú adatokat ölel fel: mindenképpen jellemző adatokat. Így például csupán a városi kötelepről is a következő munkásokat bocsátották el: Mészáros József 38 éves, nős, 3 gyermekes, öt éve dolgozik a telepen; Bartha Béla 58 éves, nős, 5 gyermekes, két év óta gépész a telepen; Babóthi György, 43 éves, nős, 2 gyermekes, gépész, öt éve dolgozik a telepen, azelőtt nyolcévig a városi kőbányában dolgozott; Lauth Ferenc 32 éves nős, egy gyermekes, ács, harmadik éve dolgozik a telepen; Juhász Máté 70 éven felüli munkás, aki ott már harmincöt év óta dolgozik; Prović József 52 éves nős, 4 gyermekes, két év óta van alkalmazva; Csapó 44 éves, nős, két év óta van alkalmazásban. Mindezeket most, télvíz idején, kényszerű felmondással menesztették. S minden egyes elbocsátott magyar munkás — miként az adatok mutatják — egy-egy magyar családot is jelent egyúttal! A multkorai városi nagytanács nem hiába igyekezett rendezni az ilyen városi alkalmazottak helyzetét. Az elhatározott szabályrendelet azonban már nem köszülhetett el. Így aztán nem is történt gondoskodás olyan régi, hű városi alkalmazottakról, mint amilyen például Juhász Máté 70 éven felüli munkás, aki már harmincöt év óta volt foglalkoztatva a városi kötelepen. Hiszen róla már régen kellett volna valamelyes formában gondoskodni: a szolgálatban elagott ember... Miután azonban intézményes gondoskodás nem esett, talán a telep vezetősége gondoskodott olyformán róla, hogy magas kora ellenére, továbbra is megtartotta. Most aztán helyet kellett csinálnia neki is, társainak is. Mert az elbocsátottak helyére többnyire mások kerültek: román-nemzetiségű munkások.

A DZSUNGELBŐL. Légy-mama: Sohó félt, kicsikém. A mi derek szomszédunk, a jó tigris érkezik.

Légy-gyerek: Jaj, mamám! Már azt hittem, hogy az a csuf, kegyetlen fecske.

A meggyilkolt Bereзовszky herceg nővére merényletet követett el a varsói orosz követség ellen, Timișoara. Saját tud. Néhány héttel ezelőtt hatalmas port vert fel Bereзовszky Pál emigráns orosz herceg tragikus esete. Bereзовszky herceg gyermekkorában menekült el családjá egyik hű emberének védelme alatt hazájából, ahol szüleit meggyilkolták a vörösek. Romániában, főleg Timișoaran tartózkodott a teljesen leszegényedett herceg s legutóbb a városi fuvartelepen volt alkalmazva. Ugy tengette életét istálló munkával, amíg egyik honfitársnője, állítólag szerelmi féltékenységből a népkonyhán több revolverlövéllyel megölte. S a gyilkos asszony aztán igyekezett Bereзовszky herceget szélhámosnak feltüntetni és vallomásaiban kétségbevetta, hogy hercegi családból származott. A vizsgálat azóta is folyamatban van, mégpedig igen széles körre terjed ki. S így szenzációs megállapításokat tett a vizsgálóbíró. A meggyilkolt fiatal Bereзовszky herceg maga emlegette mindig, hogy két nővére is volt, akiknek, véleménye szerint, szintén sikerült megmenekülniök. És most megállapították, hogy a herceg egyik nővére, Bereзовszky Eugénia hercegnő Lengyelországban sok évre elítélten, a börtönben sanyálódik. A hercegnő ugyanis néhány évvel ezelőtt merényletet követett el a varsói orosz követség ellen, amikor az orosz követ is életét vesztette. Amikor a gyilkos hercegnőt elfogták, nála számos szovjetvezető fényképet találtak. S beismerte, hogy a merénylet bosszu műve volt: meg akarta bosszulni szülei erőszakos halálát. Miként emlékeztet, Bereзовszky Pál herceg meggyilkolásával kapcsolatban felmerült a gyanu, hogy gyilkosa, Ciobănnă Achrutina Nina talán csak eszköz volt titokzatos kezek hatalmában... És érdekes, hogy azóta a vizsgálóbíró is effajta gyanújának adott kifejezést. Vajjon összefüggésben áll-e a halála a varsói merénylettel, vagy más nyitja van a dolognak? Mindenestre a vizsgálóbírói nyomozás még több érdekes és egyben megdöbbentő adatot fog megállapítani. És így egyre jobban ki fog domborodni ez a szomorú, sötét orosz emigráns regényvalóság.

A magyar himnusz éneklése nem államellenes izgatás. Sómnya Lajos, Juhász József, Sómnya László és Barakonyi Sándor ovari (Salmar megye) földművesek 1932. november 28-án a kocsmában egymásután elénekeltek a „Tavas elmúlt”, „Kossuth Lajos azt üzenté” kezdetű nótákat és a magyar himnusz. Az ügyészség izgatás címén vádat emelt ellenük, de a satumarei törvényszék felmentette őket, mert nem láttá beigazoltnak az izgatás vádját. Az ügyész fellebbezésére az oradeai tábla csütörtökön helybenhagyta a satumarei törvényszék felmentő ítéletét. Az ügyész a semmitlenséghez fellebbezett.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.89, Newyork 311 fél, Brüsszel 72.22 fél, Milánó 17.27 Madrid 41.90, Amszterdam 208.32 fél, Berlin 122.82 fél, Bécs 73.30 (57.10), Prága 12.85, Varsó 58.32 fél, Belgrád 700, București 305.

Márciusban ismét megkezdik a tárgyalásokat a külföldi hitelezőkkel

Az adókönyvitési javaslaton nehezítenek

București. Saját tud. A román kormány tárgyalásai a külföldi hitelezőkkel március elején kezdődnek Párizsban. Résztvesznek a tárgyalásokon Franciaország, Olaszország, Hollandia, Anglia, az Egyesült Államok és Svájc hitelezőinek képviselői.

București. Saját tud. Az egyenes adótervény módosításának részben már ismertetett tervezete, újabb értesülések szerint, lényeges változtatást fog szenvedni éspedig nem az adókönyvitési szellemében, hanem az adóztatás kiterjesztésével. Így a fizetési adónál az adó alá nem eső minimum több ezer leiel alább száll s az újonnan épült ingatlanok jövedelme sem fog részesülni az eddigi adókedvezményben.

Különös egyértelműség

Mi is úgy véljük, hogy bármit tett is Pacha püspök Berlinben, az kizárólag német belső ügy. Akárhogyan nézzük is, arra a végző következtetésre jutunk, hogy nekünk erdélyi magyaroknak — úgylis, mint katolikusoknak — az egész esethez semmi közünk nincsen. Egyszerűen nem tartozik reánk, hogy más nemzetiségű egyházfők az ók más nemzetiségű híveik nevében milyen lépéseket tálálnak jónak.

Egyébként Jorga professzor úr néhány évvel ezelőtt ugyanezt a jelenetet megrendezte Mailáth püspökkel kapcsolatosan is. Akkor arról volt szó, hogy Erdély magyarnemzetiségű püspöke hol lakik Rómában és kiknél tesz udvariassági látogatásokat.

Lárma akkor is volt elég. Nem emlékszünk azonban arra, hogy az erdélyi egyházmegye 40.000 német hívőjének a nevében bárki is hátradöfte volna a méltatlanul megtámadt egyházfőt?

Most ellenben mit látunk?

Legfurcsább fevonulást a berlini vizit körül.

Egyetlen sajtózenekarban együtt látjuk a „legilletkeesebb” Universalt, az „anumita pressa” vezetőorganumával a Dimineata-val s mint kontrasztokat a keresztény magyar vezetés alatt álló Ellenzék-et s a magyarnyelvű zsidólapok teljes kórusát. A cikkírók közül a román zsidó Bruno Braunstein Branisteanu-t, a román Richard Seisanu-t és a magyar Spectator-t pontról-pontra — azonos véleményen. Még a támadásoknak a szövegében és hangsúlyában is alig van különbség!

Amikor ezt a különös egyértelműséget látjuk, akaratlanul is keressük a láthatatlan közös nevezőt. A láthatatlan titkos szálakat, amelyek, mintegy parancsszóra a legellenlétebb csoportokat is közös fellépésre bírják, amikor — katolikus vonatkozásokról van szó. Ha bármi lehetőség kínálkozik arra, hogy a nagy katolikus ügyet, az erkölcsi tisztító erőnek ezt az örök forrását ferde világításba állítsák, hitéletét gyöngyték, friss buzogását megzavarják!

Kell is, hogy legyen valahol valami titkos és ellenőrizhetetlen „nemzetköziség”-nek, amely ilyen gyönyörű „nemzetközi” flottatüntetésekkal ad életjelt magáról. Nyilván azért, mert az egyház nyitit és tisztá, igazságot tevő nemzetközisége egyre jobban zavarja cirkulusait, háromzögeit s egyéb ósdi divatjátmult mértani ábráit.

(Skiu).

Izgatással vádolt ujságró a kir. tábla elött. Figus Albert hírlapíró, a Szatmári Ujság munkatársát 1933 októberében irt két cikkéért az ügyészség államellenes izgatás címén vád alá helyezte és a satumarei törvényszék háromhónapi fogházra és 5 ezer lejt pénzbüntetésre ítélte. Az oradeai tábla csütörtöki tárgyalásán dr. Simionca György védő kérte a bíróságot, hogy hallgassák meg Cosma Augustin fordításszakértőt, mert a két cikk román fordítása több helyen téves. A tábla helytadott a kérésnek és Cosma beidézéséig a tárgyalást elnapolta.

Találkozás a farkassal. Deva. Saját tud. Barbu Maria cristuri asszony, korán reggel tejjel Devára indult. Amikor a hegy tetejére ért, egy farkast látott maga felé közeledni. Kétségbeesetten sikoltozni kezdett, ami a farkast nem ijesztette el. Az utolsó pillanatban érkezett oda egy timișoarai atúó, amelynek erős szirénabugatására a farkas elmenekült. A halálraijedt asszonyt a sofőr magávalvitte a városba.

Drogeriai és kozmetikai szükségletét szerezze be
Pap Károlynál
DROGERIA CENTRALA
 Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 11.
 Széchenyi-épület.

HALLATLAN OLCÓSÓ díj mellett egész életére kiható szép élményekkel gazdagon tér haza, ha részt vesz római-olaszországi társasutazásunkon. Még ma jelentkeztek kiadói hivatalunkban. Indulás Oradeáról 1934 április 30-án délután 10.30 órakor. Részvételi díj személyenként csak 5400 lei. Egyéni érvényes utlevél szükséges.

Egy rejtélyes támadás, meg egy öngyilkosság. Timișoara. Saját tud. Popovici Péter erzsébetvárosi kereskedőt hétfőn este háza udvarán titokzatos támadó sebezte meg. A kereskedő az üzletéből tért haza, hóna alatt aktatászkával. Ebben szokta minden este a pénzt hazahozni. Amin, a sötét udvaron áthaladt, hatalmas ütést mérték a fejére. Összesett, de még tudott segítségért kiáltani. Milleker Antal könyvkötő, a kereskedő házmestere az udvarra sietett. Ismeretlen fiatalemberre bukkant, akivel aztán birokrakelt. Kemény, elkeseredett dulakodás következett, végül is az ismeretlen elmenekült. Egy nála lévő kulccsal kinyitotta a kaput és elszaladt. A házmester személyleírást tudott adni a támadóról, majd később újra megjelent a rendőrségen s előadta, hogy rájött, hogy az illetőt már több ízben látta. Jugg János erzsébetvárosi hentes kocsiját szokta hajtani. Ezen az alapon aztán két rendőrkomiszár sietett Jugg henteshez. Hamarosan megállapították, hogy a támadó csak a hentes Molnár Sándor nevű 21 éves segédje lehetett. A mester szerint az illető az istállóban található. Amikor a komiszárok az istállóhoz értek, annak ajtaját belülről bezárva találták. Az ajtót betörték. Az istállóban pedig átlótt koponyával, vérben fetrengve találtak rá Molnár-ra. Ugylátszik, mihelyt látta a házban a rendőrség közeget, mingyárt megsejtette, hogy érte jönnek. S nem várva be, amíg letartóztatják, golyót röpített a fejébe. Molnár a kórházba szállították, ahol rövidesen meghalt. A rendőrség nézete szerint Molnár a kereskedő ellen intézett támadás alkalmával az illetőt ki akarta rabolni. Az ügyészség a holttest boncolását rendelte el.

Ellenségéből — táborilelkész. Newyorkból jelentik: Schneider Kelemen egykori német katona, a világháborúban amerikai csapatok ellen harcolt a francia fronton. Most az amerikai hadvezetés a 141-es számú tüzérezred táboripapjává nevezte ki. Schneider atya a háború után elvégezte a teológiát s hat esztendővel ezelőtt a newyorleansi egyházmegyébe vétette fel magát, ahol megszerezte az amerikai állampolgárságot is.

A székely atyafi igazsága. Tízévi fegyházra ítélték a székelyt emberölésért, mivel a komáját kocsmában sörösüveggel úgy ütötte fejbe, hogy az szörnyethalt. A gőbé meghallgatja az ítéletet, majd az elnök kérdésére, hogy belenyugszik-e, így válaszol: Tekintetes bíróság! Az, hogy az urak engem elítéltek tízévre, ez az urak dolga, mert azért tanultak annyit, hogy belekopodtak, hogy tuggyák, mi dukál. Amde én is tudom, hogy mi az igazság. Hát azért elmondom, hogyis volt az eset. Hát instálom, ketten söröztünk a komával a kocsmában, oszt egyszerűen egy ocsmány fehérrépen összeszólalkozánk. A sörög felugrott s a székelt, amit az egész világot táncolni láttam magam körül. Mire ez elmúltott én meg a sörösüveget vágtam a fejébe, amire ő csak eldült, oszt többé egy szót sem szolt. Hát tekintetes bíróság, az igazság csak az, hogy ahogy az én fejem elbirta a székelt, az ő feje is elbírhatta volna a sörösüveget.

Biztos siker,

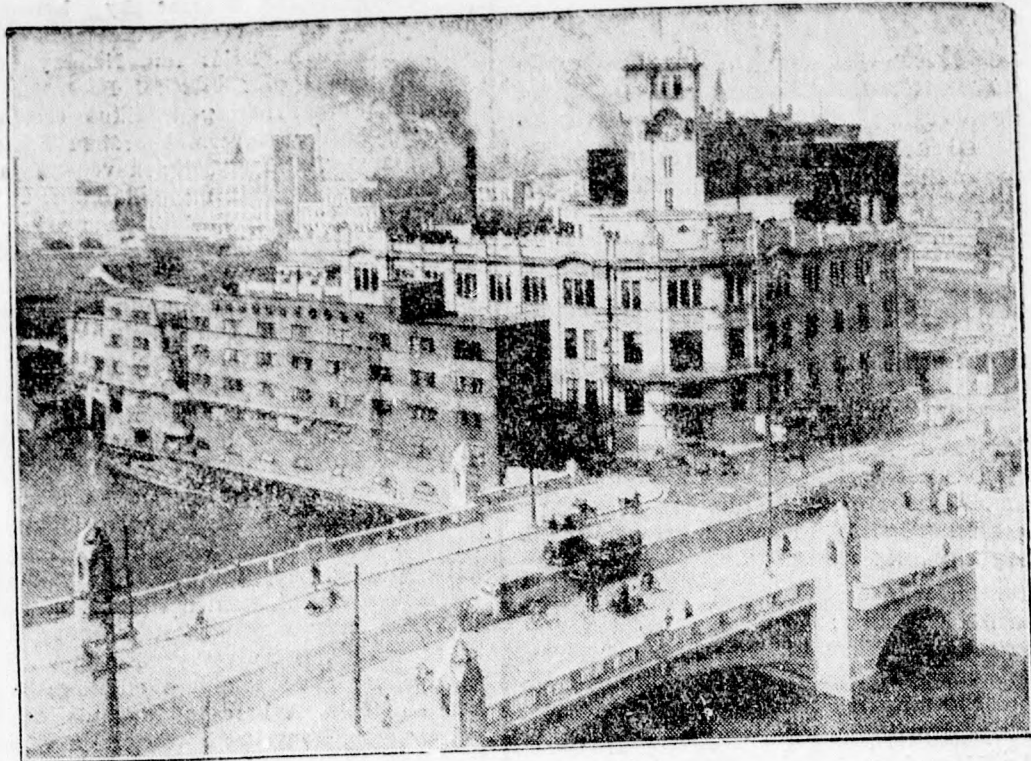
ha gyümölcsfáit a Moskovits Ipartelepek r. t., Oradea, által gyartott, elismert jobhatású növényvédelmi szerekkel kezelil

Ajánljuk a gyümölcsfák téli kezelésére:

„Neo-Dendrin” gyümölcsfakarbolinicum,
„Pomarin” savmentes vértetükátrány,
„Amonil” kénkészítmény,
„Sotor” hernyóenyv
szereinket.

Kapható: Oradea.

ANDRÉNYI KAROLY ES FIAI R. T.

A legnagyobb japán ujság palotája.

Az „Osaka Asahi” (Osakai Hajnal) című japán ujság kétmillió példányban jelenik meg, tehát a világ egyik legnagyobb sajtóorgánuma. Képünk a hatalmas ujságpalotát ábrázolja.

Az „öregék” nem adtak amnesztiát a „fiataloknak” a bucaresti magyar egyesületben. Bucarestből jelentik: Annakidején részletesen foglalkozott az Erdélyi Lapok azzal a társadalmi botrányal, amely Bucaresti régi és nagymultu egyesületben, az úgynevezett „Szent István-nal” egyesült Magyar Társulat-ban lezajlott. A társulat most egy éve tartott közgyűlésén néhány értelmiségi foglalkozásu tag megkísérelte, hogy új szellemet vezessen be a többmillió vagyonu egyesület életébe, amely egyedül lenne hivatva arra, hogy összetartó kapocs, társadalomszervező erő legyen a bucaresti magyarság életében. A kis, intellektuális ellenzéki csoport az egyesületi vagyonkezelésének szigorubb ellenőrzését követelte, azonkívül magyar művelődési munkát, amire az egyesület — amelynek a város központjában szép klubhelyisége, diszterme, vendéglőhelyisége van — minden anyagi előfeltétellel rendelkezik. Az egyesület intellektuális csoportjának ez az ellenzéki fellépése, bizalmatlanná tette a régi, jobbára iparosokból álló tagokat. Attól tartottak, hogy az ellenzék, amelyhez a bucaresti magyar iparostársadalom több értékes, fiatalabb tagja is csatlakozott, ki akarja tenni a vezetésből az öregeket. Ezért makacs ellenállást fejtettek ki, minden újító kísérletet megghiúsítottak s hogy pozícióikat biztosabban megőrizhessék, olyan akció felé kezdtek sodródni, amely veszélyeztette az egyesület magyar jellegét. Az úgynevezett ellenzék erre még erőlyesebben foglalt állást, amire az egyesület vezetője egy választmányi ülésen mintegy 14 tagot kizárt az egyesületből. A választmányi határozattal kizárt tagok — magántisztviselők, orvosok, ujságírók, tanáreberek, tanítók — alapszabályszerűen a közgyűléshez fellebbezték meg a határozatot s a napokban volt az emlékeztetés kizárás óta a egyesület első rendes közgyűlése, amely hivatva lett volna határozni a fellebbezések tárgyában. A közgyűlést megelőzőleg az a hír terjedt el a bucaresti magyar társaságokban, hogy az „öregék” általános amnesztiában fogják részesíteni a társulati ellenzék fiatal tagjait, akiknek tiszta szándékait megértik és méltányolják s azért nem akarják nélkülözni lelkes magyar munkájukat az egyesület életében. E híresztelésekkel szemben általános meglepetést keltett, hogy a közgyűlés még csak tárgyalás alá se vette a fellebbezéseket — mintha azokat be se nyújtották volna — hanem a vezetőség javaslatára egyszerűen tudomásul vette a választmány kizárási határozatait. Az amugy is néptelenülő s az utóbbi időben erősen románosodó egyesület így 14 értékes tagját veszítette el véglegesen.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt körje az „Erdélyi Lapok”-at.

Elítélt ujságíró. Targu-Mures. Saját tud. Péter Ferencet, a Csiki Néplap tulajdonosát és Ferencz Béla ujságíró, a múlt évben a törvényszék egy cikk miatt elítélte. A targu-muresi kir. tábla szerdan tárgyalta az ügyet, ahol Ferencz Béla kifejtette védekezésében, hogy nem volt felforgató szándéka s a cikk megírására vallásos érzelme vezetete csupán. Bizonyítékul felmutatta Péter Ferencnek levelet, amiben köszönetet mond a cikkért, amellyel igen jó hatást váltott ki a katolikusok körében. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, amely Ferencz Bélát lázítás büntetéseért 8 hónapi fogházra és 15 ezer lei pénzbüntetésre, Péter Ferencz laptulajdonost pedig 1 évi fogházra és 20 ezer lei pénzbüntetésre ítélte a Marzescu-törvény alapján. A vádlottak a Semmitószékhez fellebbezték.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Ketszobas lakások melékhelyiséggel azonnal kiadók. Oradea, Str. Dr. Ioan Ciordas 38 sz.

Negyszobas és kétszobas modern lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Bratianu 27. sz.

Adás-vétel

Eladó Str. Nicolae Zsiga 30. szám alatt egy telek a rajta levő épülettel. Értekezni ugyanott délután 3-7-ig.

Vennők jó állapotban levő látnatóírásu használt írógépet. Ajánlatot: Török J., Oradea, Strada Nic Zsiga 7.

Oktatás.

Lápossy zeneiskola kezdő, zongora és zene elméleti tanszakkal. Oradea, Strada Simeon Stefan 20. sz.

Alkalmazás

Földművelésben, állattartásban és különösen takarmányozásban speciális ismeretekkel rendelkező gazdálkodó munkát keres mint inspektor vagy önálló intéző, csakis nagyobb gazdaságban. Cím: M. Halász, Oradea, Str. Astra 14.

Különléle.

Amortizáció és hosszútávú lejáratú nagyobb kölcsönt földbirtokra, szőlőre erdőbirtokra 7%-os kamatra folyósítottak előző tartozások kifizetésével is. Cím: részletes ajánlatokra továbbit a kiadói hivatal „Amortizációs” jellegére.

Cambridgeban végzett nyelvtanár angol órákat vállal. Oradea, Str. Orfelművelés 4.

Ked

Nagy házam, a minket: e Szávát, a tyúkot, a kákat.

A M mellette: mikor fo nak, arne piros aln Mosolyog hogy mi anyó.

Kette rágos tán magában káim. Te néz az aj tréfáitak.

Egys kis leán ban. Hal dülnek a neznagy

A n nyon. Sz talhoz és

Bundája Havas ú Csanál z Kétféle Két csap Arva ka Viszi a Kilenc s

Hanem Öreg lá Alig is Terhét Köhidi Az meg Mintha Egy ke

Nem ke Térdp Leül. K Rá is g Üldöge Elyzes Búbos Gyöngy

Mit al Ismere Nohát, Lakjál Zsákot Kis ma Amde Párja

Igen á Veszi, Emitt Innen Nem t Tarka Cinke, Csipe

A GYERMEK ROVATVEZETŐ: CSÜRÖS EMILIA

Nagyapó levelet ír

Kedves kis unokáim!

Nagyon, de nagyon szomorú az én kis házam, amióta ti elmentetek. Itt hagyaték minket: engem és a nagyanyót. Itt hagyaték a Szávát, a Rózsa tehenét és a kis bocit, a sok tyúkot, a kis csibéket és a hosszúfülű nyulacskákat.

A Muki csacsi nagyot kiált, ha elmegyek mellette: „Ji-á” és várja, nagyban várja, hogy mikor fogják megint eléje annak a kis kocsinak, amelyben ti annyiszor kocsikáztatok. Sok piros alma mosolyog le a szekrény tetejéről. Mosolyog a sok piros alma és nem érti meg, hogy miért olyan szomorú nagyapó és nagyanyó.

Ketten vagyunk és lám nagyanyó öt virágos tányért tesz az asztalra és azt gondolja magában: hát ha csak tréfáltak az én kis unokáim. Talán mégsem utaztak el. Vágyakozva néz az ajtó felé, de bizony az ő kis unokái nem tréfáltak.

Egyszerre kitérül az ajtó és egy rongyos kis leányka, szomorú arcú, áll meg az ajtóban. Halovány arcán nagy könnyecsek gördülnek alá és nagy, kék szemével könnyörögve néz nagyanyóra.

A nagyanyó aranyszíve megesik a szegényen. Szelíd szóval, mosolygó arccal ülteti asztalhoz és nagy tányér meleg húslevest tesz

eléje. Kedvesen biztatja: „Ugyél, kis lányom, van elég.” Azután szomorúan teszi hozzá: „Hiszen elmentek a kis unokáim, az ő részük megmarad.”

A szegény kis koldusleányka hálisan néz nagyanyóra. Ki tudja, milyen rég nem evett szegényke!

Ebéd után biztatásunkra sirva meséli el szomorú sorsát. Őzvegy anyját egy hete hogy eltemették.

— Szegény kis árva, látod, jó helyre kerültél. — mondja mosolygó arccal nagyanyó. — a jó Istenke hozzánk vezetett és ezentúl az én kis leányom leszel.

Igy volt ez, gyerekek. A jó Isten megvigasztalt minket az ő végtelen jóságával. Most már mosolygó arccal jár-kelek a házban nagyanyó és sokat mesél a mi kis Juliskánkának az unokáiról. Szeretettel beszél a kis Juliskához és jóságos hangon mondja: Most már négy kis unokám van!

Nagy örömmel jár iskolába az én negyedik unokám és kacagva ölel meg minket, ha az iskolából hazatér. Mosolygó, piros arccal ül le az asztalhoz és unszolásunkra ő is ide írja a nevét a miénk mellé. Csókol sokszor beneteket

Nagyapó, Nagyanyó meg Juliska.

A szegény ember búzácskája

Rundáját prémezi csikorgó december,
Havas úton baklat szegény, öreg ember.
Csanál zsák a vállán, csanál zsákban búza,
Kétfelét batyuzva: elül-hátul húzza.
Két csapott vékácska egész lirom-lárom,
Árva kalászonkint gyűjtötte a nyáron.
Viszi a malomba. Tán megőrli délre.
Kilenc száj éhezik otthon kenyérére.

Hanem az a malom messze vagyon igen,
Óreg láb nem győzi útját egyvőtiben.
Alig is fordul be a fűzes határba,
Terhét oldalítja a köhid karjára.
Kőbidi szobornak süvegét emeli,
Az meg nagy szelíden visszabólint neki.
Mintha csak mondaná: „Isten hozott, szentem!
Egy kevés ideig legyünk együtt ketten.”

Nem kell nagy marasztlás a szegény embernek,
Térdeplő fokáról hófuvást seprögel.
Leül. Kurta szarát veszi a szájába,
Rá is gyujtana, ha volna dohánykája.
Üldögél. Nézdegél ködös messzesébe,
Egyszer csak madárka tipisgél elébe.
Búbos kis pipiske. Enni való édes,
Gyöngyöm szemecskéje csillogó beszédes.

„Mit akarsz, csöpp jószág? Ugy-e, az inség hajt?
Ismerem magamról én az ilyetén bajt.
Nohát, ha már itt vagy, ne légy itt hiába:
Lakjál jól az egyszer, Isten madárkája!”
Zsákot old az ember; búzát hint a földre.
Kis madárka csőre kapja csiptetőre.
Ámde a kis vendég nem marad magára:
Párja is ott terem csicsergő szavára.

Igen ám, de más is meghallja a hívást.
Veszi, adja a szót, csiri-cseri! hí más!
Emitt is, amott is rezzennek az ágak:
Innen is, onnan is röppen a madárhad.
Nem telik itt bele egy perc se talántán:
Tarka-barka sereg nyűzsög egymás hátán.
Cinke, veréb, sármány, pintyőke lelkem is,
Csipegek, csacsogják: „Nekem is! Nekem is!”

No, te szegény ember, most ugyan megjártad!
Bohó mulatságot jó szíved nagy árt ad.
Azaz: ha akarod, nem ad az semmit sem,
Tova száll a csapat: csak kezud legyintsen.
A szegény embernek nincs más az eszében:
Csakhogy könnyörüljön elhagyatott népen.
Zsákjába nyúl tüstént mind a két kezével:
Piros szem búzáját hintegeli széjjel.

Addig hintegeli addig szórdogálja,
Halomból zombéknak töpörődik zsákja.
Mire eltelnék a lakmározó társak:
A két véka búza — egy szakajtó már csak!
Ez bizony megesett. Ki tehetne róla?
Mosolyog a szobor, mintha élő volna.
A szegény jó ember tesz-vesz, kerül-fordul:
Könnyű kis terhével a malomba indul.

Oda ér. Garatra önti búzácskáját,
Megszánja a molnár: ki se veszi vámját.
Amit itt vesz vámon: magnyeri más réven,
Hadd csillagjen egyszer úgy „Isten nevében.”
„Hanem hát, atyafi! Szaporán a testtel!
Le sem ér idején, ha ugrani restel.
Hapatyoljon gyorsan lisztszedő lapátjal
Búzáját a garat egy-kettő lejárja.”

Nosza, szegény ember dolgát szaporázza.
Szedi lisztjét; közben zsákcokkáját rázza.
Lesi a lisztelőt, mikor hull a másé?
Két lovas Balázsé, négy ökrös Tamásé.
Szedi lisztjét, mondom, zsákja telik félig!...
Sőt — halljátok szavam! — egész a kötésig!...
S újra tornyosodik a liszt a teknőben...
Eles szavú csörgő még akkor se csörren.

Nem csörrent meg aznap. Nem csörrent meg
másnap.
Vége-hossza nem volt a nagy liszthullásnak.
Ahány kis madárka lakott jól a jóval:
Szegény ember lisztje — annyi szakajtóval!...
Megtelt a kamrája. Megtelt a padlás!
Még a király is jött: a csodát hadd lássa...
Lesz már kilenc száznak mindennap kenyérke!
Nem fogy el! Aldassék az Ur neve érte!

Egri György.

Eminéni üzeni:

Spák Arpád. Örömmel üdvözöllek téged is az én kicsi olvasóim táborában és a sikerült rejtvényért megdicsérek. Rövidesen sorra kerül. Szirmai Béluska és Gizike. Nagyon örülök annak, hogy a Glósz Bandi rejtvényét a sajtóhiba ellenére is megtudtátok fejteni. No ugye, ha jó a rejtvény, azt a sajtóhiba sem ronthatja el! — A „titkos irások” ügyes lenne, de jobban szeretném, ha a nagybóiti szentének helyett, valami mást „rejténétek” el. Ugye megpróbáljátok? Juhász Jucika. Ha mindenben olyan pontos és rendez vagy, mint a rejtvényfejtésben akkor jó dolga lehet anyuskádnak meg a nővérekéidnek. Híztál-e ujabban Jucikám a jó csukamajolajtól? Lukács Evike. No, azt én is sajnálom, hogy amikor a nyáron Clujon voltam, nem ismerkedhettünk meg, de remélem, hogy ami késik, nem mulik! Boldog kislány vagy Evikém, hogy a Marianumba járhat az iskolába! Ezt bizonyára te is tudod és éppen úgy szeretted azt a kedves ítézetet, mint azok a leányok, akik még aszony és nagymama korukban is szeretettel beszélnek róla. Rendkívül szép és helyes irásoddal igen nagy örömet szerzettél nekem, bárcsak minden gyerek ilyen jól ismerné a magyar helyesírást. Irj mielőbb újból. Rácz Mariska. Arra az alvernai kirándulásra én is szívesen gondolok vissza, rendkívül kedves élmény volt. Megérttem, hogy ti is olyan nagyon szerettétek azt a kedves helyet és még ki is költöznének, ha lehetne — de nem gondoljátok hogy onnan egy kicsikét messze lenne iskolába járni? Még hozzá az Augusztumba! — Az nagyon helyes dolog hogy fényképez akarsz lenni, ha van érzéked és tehetséged hozzá, ezen a szép pályán sokra viheted. A „mások” leveleidet mindig szívesen és örömmel várom, csak irj mielőbb újra.

A többi levélre a jövő héten válaszolok.

REJTVÉNYEK

I. CSIGAREJTVÉNY.
Beküldte: Zay Alfréd.

s	c	a	g	r
e	e	r	e	á
r	b	C	s	s
e	o	g	á	r
b	o	g	á	r

Azt is meg kell írni, hogy melyik híres költőnek melyik versének ismétlődő sorát képezi a rejtvény.

III. SZÓREJTVÉNYEK.
1. Beküldte: Glósz Bandi.

x	x
v	C
le	

2. Beküldte: Garondi Jancsi.

Jancsi Kedd

A 30. sz. közölt rejtvények helyes megfejtése:

I. Csak a szépnek, jónak legyen szíved nyitva, ez a boldogságnak a legelső titka.

II. Olvad a hó, tavasz akar lenni!

Megfejtették: Glósz Bandi, Sinka Sándor, Szirmai Gyuszi, Pataki Béluska, Kovács Sárika, Nagy Irénke, Szalay Katóka, Labud Lacika és Pista, Oszlós Mancika, Tokodi Imre, Terék Antal, Krolácsuk Duca, Pallós Rózi és Nuszi, Ráca Mária, Lukács Evike, Spák Arpád, Juhász Jucika, Szirmai Béluska és Gizike, Marosi Zoltika, Balázs Magdus.

A sorsoláson Pataki Béluska nyerte meg a könyvet.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi és iparkamarák reformjáról készült törvényjavaslat

Az a törvénytervezet, amely a kereskedelmi és iparkamarák számának csökkentése és az intézmény részleges reformja végett készült, — végre nyilvánosságra került, mint-hogy az ipari és kereskedelmi miniszter a javaslatot a kamarák véleményezése alá bocsátotta.

Már most megállapítható, hogy ez a törvényalkotási mű jellegzetes példája az íróasztal mellett világrahozott, gyakorlati szempontokkal legkevésbé sem számoló amatőr kísérletezősnek.

Intézkedései még az alapelvek szempontjából is tarthatatlanok.

A szakkamarák lényege és éltető eleme, az önkormányzati jog, pedig egyenesen elsikkad belőle.

Arról nem is beszélünk, hogy a tervezet csökönyös makacssággal, minden jobb belátás ellenére

megmarad a tizenkettes létszám mellett, vagyis megszüntetni kívánja a sok évtizedes, nagymúltú és nagyfontosságú aradi, oradeai és tg.-muresi kamarákat.

Pedig a kétszerkettő igazsága, mikép e három kamara szűnetelőbe tétele

most még alig felbecsülhető hátrányokat fog okozni az ország általános közgazdasági életében.

Ahogy azonban a tervezett „alkotója” a megoldást: az átszervezést elképzeli, — az mindennek tekinthető, csak szakszerűségétől áthatott komoly munkának nem.

Az utódlás kérdéseit egyáltalán nem tisztázza. A tulajdoni és vagyoni jogok pozitív rendezéséről éppenséggel nem intézkedik. Vagy ha tartalmaz is bizonyos, elmagyarozásokra igen alkalmas szakaszokat, azok kevesebbet jelentenek a semminél.

Avagy mivel teszi indokoltá a törvénytervezet, hogy szolid alapokon, okosan és gazdaságosan adminisztrált kamarák

jövedelmük 20%-át rájuk nézve idegen érdekkörben működő eladósodott kamarák részére szolgáltatassák be? Ilyen „reform” elgondolására valóban még a legmerészebb fantázia is alig képes!

Jutalmat akar tehát a kormány adni azoknak, akik túlméretezték, elspekuláltak, vagy kellő ellenőrzés hiányában elgazdálkodták magukat? Ez volna tehát az annyit emlegetett „nagy reform”, a „közterhek lényeges enyhítése”?

Még megdöbbentőbb azonban a tervezetnek azok a rendelkezései, amelyek az önkormányzati jogba a legmélyebben benyulnak. Így pl.

kijelenti a javaslat, hogy a kamarai jövedelmeknek csupán 30 százaléka fordítható személyi kiadásokra, adminisztrációs és dologi költségekre. A „szekciók” (a megszüntetett F-kamarák) pedig csak 15 százalékat fordíthatnak e célra; 20 százalékat pedig a „fő-kamarához” kötelesek beszolgáltatni.

Minden szakember tudja, hogy ilyen „költségvetési limit” mellett a kereskedelmi és iparkamarák életképtelenek. Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az illetékkulcs is 1 százalékról félszázalékra száll alá, — ami a gyakorlatban azt jelenti hogy a kamarák egyetlen komoly jövedelmi forrása ötven százalékkal lesz kevésbé kiadás.

Hogy a többi bevételekkel mi lesz, — arról a tervezet bőlesen hallgat...

A tisztviselői létszámcsonkítást azonban omor paragrafusokkal teszi minden kamará-

ra nézve kötelezővé. Pedig az is közfudomáru a gazdasági körökben, hogy

működőképessé, jó kamara csak az, ahol maximális szakképzettségű s a közgazdasági és társadalmi tudományok legkülönbözőbb ágában kispécizált szakemberek egész harcos serege dolgozik.

A kamara nem dohos „büro”, hanem érdekképviseleti közintézmény, amely szoros kapcsolatban áll az étellel.

A bécsi kereskedelmi és iparkamarának 180, a budapestinek 125, a bucu-restinek mintegy 80 tisztviselője van. Hogyan épízelhető el tehát pl. a szekciósok degradálási szándékolt oradeai kamara a tervezetben meghatározott 3 (három) tisztviselővel?

A kamarák vezetősége még csak két nappal ezelőtt kapták meg ezt a ... javaslatot. Reméljük, egész erejükkel latbavetik a módosítás végett. (—ob—)

A mezőgazdasági kamarai törvény módosításának tervezete

már elkészült és azt kiadták véleményezésre. A tervezet szerint Erdélyben négy kamara maradna meg éspedig a cluji, aradi, síghetül-marmatiel és a braşovi. A cluji kamarához tartoznának a következő vármegyék: Cluj, Turdaaranyos, Solnoc Doboca, Bistrica, Mures és Alsófehér. Az aradi kamarához tartoznának Timis-, Torontál-, Arad-, Krassószörény-, Hunedoara- és Bihar vármegyék. Síghetül-Marmatielhez: Satmar-, Mures- és Sălaj vármegyék, végül Braşovhoz: Braşov-, Kis- és Nagyküklő-, Odorheiu-, Fágaraş-, Trăiscaune-, Ciuc- és Sibiu vármegyék. Szenátort választanának a bucu-reşti, cluji, braiail és jasi kamarai központoknál, az odacsatolandó kamarák. Az egész országban 12 kamara lesz a tervezet szerint.

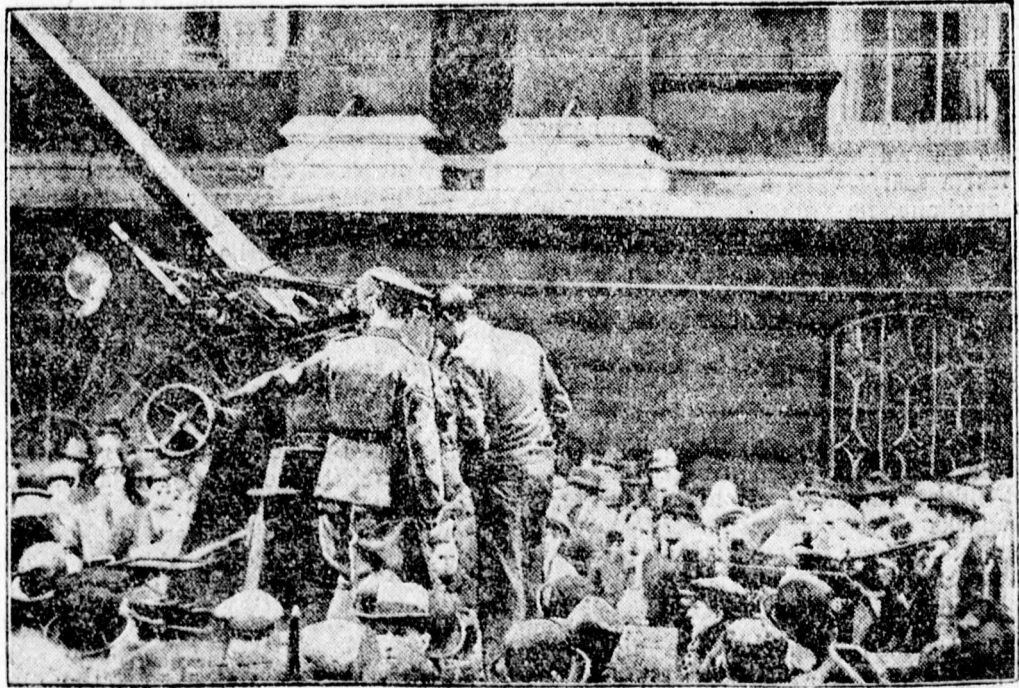
Kedveményesáru cukor a méhészek részére.

Az Erdélyi Méhész Egyesület eddig évek óta hiába fordult a kormányhoz az inszegen szenvedő méhesaládok etetése céljából adómentes cukor engedélyezése érdekében, amíg végre a mé-

hészek szempontjából a tavalyi katasztrófális esztendő után az egyesület többszáz tagja egy napon azonos szövegű tavrattal kérte az E. M. E. újabb kérésének kedvező elintézését. Magat a kérést az egyesület Willer magyarpárti képviselőnek adta át elintézésre. A Magyar Párt lelkiismeretes utánjárása alapján sikerült is kieszközölni, hogy a pénzügyminiszterium kebelében működő fogyasztási adóügyi igazgatóság február 10-én 357210 sz. alatt kelt rendeletével engedélyt adott arra, hogy a méhészek 10 lei helyett 3 lei fogyasztási adó fizetése mellett kapjanak denaturálatlan nyerscukrot, vagyis így 1 kg. rendes nyers cukor kb. 12 leibe kerül a gyárban. A földművelésügyi miniszterium 29091. sz. február 13-án kelt rendeletével úgy intézkedett, hogy a cukorszükségletet a mezőgazdasági kamarák vármegyéként írják össze, szerezzék be és egyelőre meghatározott napon egy pénzügygazdasági közeg jelenlétében osszák ki az érdekelteknek. A rendelkezés már ki is ment a vármegyei mezőgazdasági kamarákhoz, ezért az E. M. E. felhívja Erdély méhészársadalmát, hogy cukorszükségletét sürgősen jelentse be az illetékes kamaráknál. Méhesaládonként 5 kg. cukor igényelhető. Egyidejűleg közli az egyesület, hogy újabb kéréssel fordult a kormányhoz homokkal denaturált adómentes kristálycukor engedélyezése érdekében, amely a méhek etetésére alkalmasabb, mint a nyers cukor és ha az újabb kérés sikerrel járna, az egyesület azonnal értesíteni fogja az érdekelteket. Kristálycukrot eddig csak a Cluji Mezőgazdasági Kamara adott kedvezményes árak mellett a méhészeknek, amely ténykedéséért elismerés illeti. A nyugati kultúr-államokban már évtizedek óta intézményesen történik gondoskodás az adómentes méhető cukor engedélyezéséről, itt Romániában ez az első alkalom, hogy mésekeltek ar mellett engedélyezték cukrot, de remélhetőleg ezzel a jövőre nézve is sikerült a jeget megtörni.

Az év legnagyobb vasuti kedvezménye.

A Budapesten március 22-26. napjain az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezendő mezőgazdasági kiállítás alkalmából március 17-31-ig nagy vasuti- és vízumkedvezményekkel lehet Budapestre és onnan háromszor a vidékre utazni. A MÁV menet-jövetre 50 százalékos tarifengedményt nyújtott menet-jövet, a CFR pedig jövet. E nagy kedvezményeken kívül az idén egy igen értékes ujitást vezettek be, amennyiben a kiállítási igazolvánnyal három utat tehet Magyarországon az igazolvány tulajdonosa 33 százalékos vasuti kedvezményvel. Az igazolványok rövidesen beszerezhetők lesznek az összes menetjegyirodáknál.

Az angol tüzéség utcai gyakorlatai Londonban.

Angol tüzertisztek a londoni városháza előtt bemutatták a közönségnek a légítámadásokra elhárító legmodernebb ágyú kezelésmódját és működését.